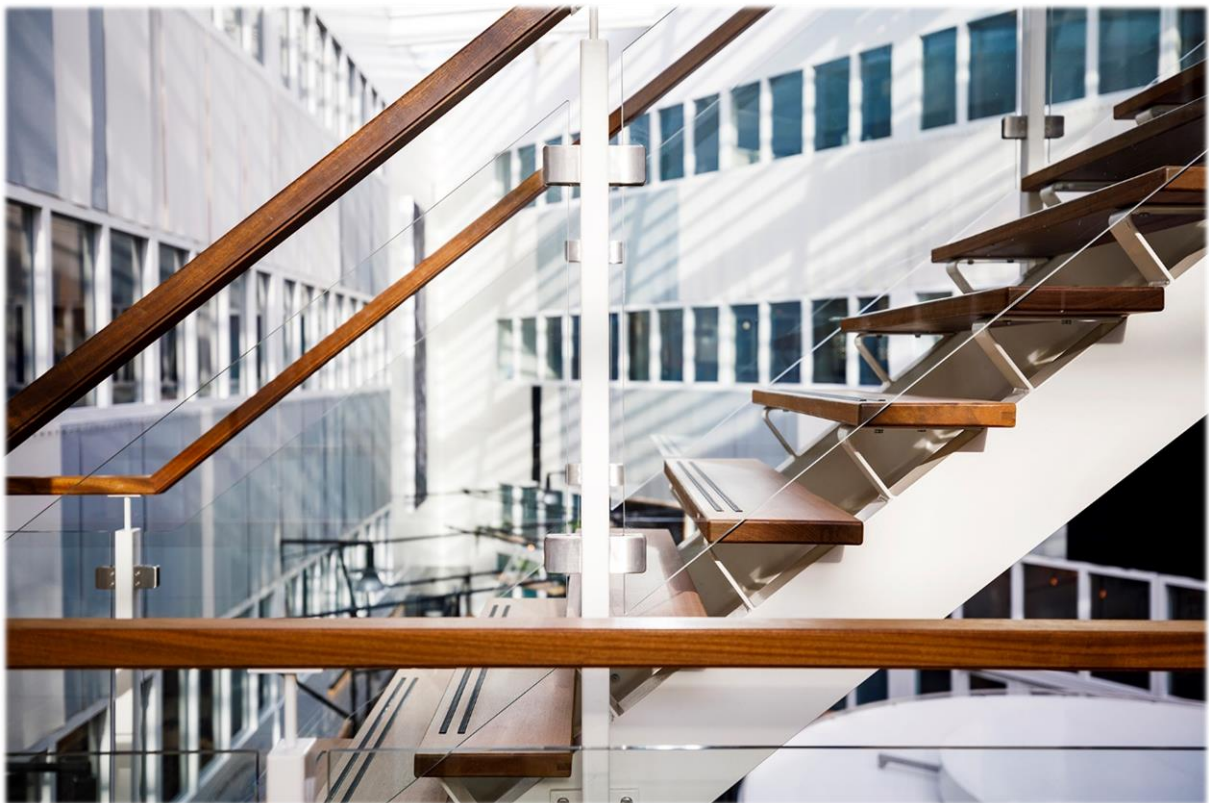

Jaarverslag 2023

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam en adres

Stichting Cito
Amsterdamseweg 13
6814 CM ARNHEM

Telefoonnummer

(026) 352 1111

Samenstelling Raad van Toezicht

De heer mr. V. van der Chijs (voorzitter)
Mevrouw mr. drs. T.S.M. van Schie (vicevoorzitter)
De heer drs. K. Dubbelboer RA (lid)
Mevrouw drs. D. van Kelle MBA (lid)
De heer prof. dr. H. Hoijtink (lid)
De heer drs. R.L. Azimullah (lid)
Mevrouw mr. F. Belhirsch (lid)

Samenstelling Raad van Bestuur

Mevrouw dr. S. Wools (voorzitter)
De heer mr. A.T.M. Weijers

Internetsite

www.cito.nl

Gedragcode

Staat gepubliceerd op Cito.nl

Rechtspersoon

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

KVK-nummer

09103470

Decharge 2022

Op 17 mei 2023 verleende de Raad van Toezicht decharge aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid in 2022.

Inhoudsopgave Jaarverslag

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON.....	2
BESTUURSVERSLAG 2023	4
1. Inleiding	4
2. Over Cito in 2023	5
Maatschappelijke context	5
Politieke context	5
Markt.....	5
Intern	6
3. Missie, visie en strategische lijnen	7
Missie	7
Visie.....	7
Strategische lijnen	7
4. Bedrijfsvoering in 2023	11
Organisatieontwikkelingen.....	11
Activiteiten	12
Vooruitblik.....	13
5. Duurzame bedrijfsvoering	14
6. Personeel	15
Diversiteit en inclusie.....	15
Werkgeverschap.....	16
Verzuim.....	17
7. Besturing	18
Juridische en organisatiestructuur.....	18
Verslag Raad van Toezicht.....	19
Deelnemingen	21
8. Risicomanagement	22
Strategisch risicomanagement	22
Risicobereidheid	22
Strategisch risicoregister en beheersplannen	23
Informatiebeveiliging en cyberrisico	25
Privacy en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).....	26
9. Duurzaamheid	27
10. Financiën	28
Ontwikkelingen in het verslagjaar 2023.....	28
Voornaamste risico's en onzekerheden.....	28
Vooruitzichten 2024	29
Gebeurtenissen na balansdatum.....	29
Ondertekening	30
JAARREKENING	31

BESTUURSVERSLAG 2023

1. Inleiding

Cito bestaat in 2023 55 jaar. 55 jaar waarin we met hart en ziel toetsen en examens maakten. Iedereen kent onze oorsprong: een toets die helpt bepalen wat het best passende vervolgonderwijs is. Nog steeds vinden we het bij Cito belangrijk dat leerlingen beoordeeld worden op wat ze kunnen en niet op wie ze zijn. Een eerlijke beslissing, dat is wat voor ons telt.

In dit bestuursverslag laten wij u zien hoe we in 2023 verdere invulling hebben gegeven aan onze ambities. We nemen u mee in de ontwikkelingen en bereikte resultaten van 2023. Voor een verdere inblik in de vele voorbeelden waarin onderzoek, examens en toetsen bij elkaar komen, verwijzen we u graag naar het Jaaroverzicht Cito 2023, dat net als dit jaarverslag op onze website te vinden is.

22 mei 2024,

Saskia Wools en Arthur Weijers
Raad van Bestuur Cito

2. Over Cito in 2023

Maatschappelijke context

Het jaar 2023 startte met berichtgeving over de nadrukkelijke opkomst van generatieve AI dat via ChatGPT beschikbaar werd voor een groot publiek. Op scholen konden vooral leerlingen hier snel hun voordeel mee doen. Het onderwijs werd geconfronteerd met de vraag hoe hiermee om te gaan. Ook binnen organisaties werd duidelijk dat AI wellicht sneller dan verwacht, een rol gaat spelen in alledaagse en bedrijfskritische processen.

2023 tekent zich ook door grote maatschappelijke onrust en polarisatie. Deze polarisatie zien we op allerlei gebieden in de samenleving en zorgt voor een verharding van het maatschappelijk debat. Daarnaast delen veel mensen het beeld dat Nederland voor een aantal grote fundamentele uitdagingen staat. Eén van deze uitdagingen betreft het Nederlandse onderwijs. Ook in 2023 lieten onderzoeken zien dat minder leerlingen dan gewenst bij het verlaten van het onderwijs een acceptabel reken- en leesniveau behalen. Daarnaast staat de kwaliteit van scholen onder druk door een aanhoudend lerarentekort.

Binnen dit klimaat zien we dat de kritiek op toetsen en examens luider klinkt. Criticasters betogen dat toetsen niet het antwoord zijn op de dalende kwaliteit van het onderwijs. Zij vinden dat toetsen en examens bijdragen aan de administratielast van leraren – en hen afhouden van hun primaire taak: lesgeven. En zij bepleiten dat de inhoud van toetsen en examens bijdraagt aan de verschraving van het onderwijs. Via sociale media krijgen deze criticasters een stem en zij vinden bijval van ouders en onderwijsprofessionals. Deze criticasters vertegenwoordigen echter niet de stem van de meerderheid – maar het genuanceerde, milde en vaak ook positieve geluid over toetsen en examens komt veel minder stevig aan bod in het maatschappelijke debat.

Politieke context

Ook de politieke context was in 2023 onrustig. In zijn algemeenheid rondom de val van het kabinet, de Tweede Kamerverkiezingen en de onverwachte verkiezingsuitslag. Maar ook binnen het ministerie van Onderwijs, waar de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs aftrad en vervangen werd. In dit politieke jaar werd echter wel de curriculumherziening definitief op gang gebracht. Dit heeft tot gevolg dat conceptkerndoelen zijn gepubliceerd om zo de inhoud van het onderwijs beter te laten aansluiten op de maatschappelijke behoefte van vandaag.

Op het vlak van toetsen en examens vonden gesprekken plaats over de impact van toetsen op het welzijn van leerlingen en op kansengelijkheid. Daarnaast zagen we een blijvende politieke aandacht voor de staatsexamens NT2 en de steeds grotere hoeveelheid leerlingen die hier gebruik van maakt. En tenslotte was de afnameperiode van de doorstroomtoets onderwerp van discussie, omdat dit in februari 2024 samenvalt met de carnavalsviering.

Markt

In het primair en voortgezet onderwijs zien we enerzijds een toenemende vraag naar gebruiksvriendelijke digitale producten. Maar we zien ook dat scholen terughoudend zijn om belangrijke toetsen digitaal af te nemen en dat papier in die context nog geduldig (en een bewezen succes) is. Daarnaast zet de trend dat grotere besturen hun inkoop professionaliseren door. Dit geldt uiteraard ook voor publieke organisaties die toets- of examentrajecten inkopen.

In de zakelijke markt zien we een duidelijke vraag naar eenvoudige en gebruiksvriendelijke softwareoplossingen die voldoen aan hoge standaarden. Via deze software zijn bedrijven op zoek naar manieren om op een prettige manier de kennis van medewerkers te toetsen én te borgen via certificeringstrajecten.

Intern

Bij Cito startte het jaar met een bestuurswissel: Saskia Wools startte op 1 januari als voorzitter Raad van Bestuur naast Arthur Weijers (lid Raad van Bestuur). Hiermee ontstond ook momentum voor een herijking van de strategische koers en de missie van Cito. Het managementteam heeft hiervoor in een programma gezamenlijk de nieuwe strategische lijnen geformuleerd en deze met de organisatie verder verdiept.

Verder zijn in 2023 een aantal afdelingen anders georganiseerd, met als belangrijkste doel beter te kunnen inspelen op de digitale transformatie en sneller te kunnen reageren op de veranderende klantwensen. Bij IV/IT is gekozen voor kleinere teams die meer dedicated voor afdelingen werken. Daarnaast is een Strategic Information Office (SIO) opgericht om in de aankomende jaren de digitale transformatie van de organisatie meer strategisch te sturen. In 2023 is ook een wijziging in de aansturing en structuur van Cito BV voorbereid: vanaf 2024 is Cito BV georganiseerd in sectoren (PO, VO, Professionals) en is een afdeling Data & Technologie ingericht.

3. Missie, visie en strategische lijnen

Vanaf april heeft de Raad van Bestuur sessies georganiseerd met het managementteam en enkele inhoudelijk gespecialiseerde medewerkers. Onder leiding van een externe trainer heeft een herijking plaatsgevonden van de missie, visie en kernwaarden van Cito. Ook zijn de strategische richtingen besproken.

Tijdens deze herijking zijn externe invloeden en risico's geïnventariseerd en vervolgens gekwantificeerd, om te komen tot vier uitgewerkte toekomstscenario's. Daarnaast zijn verschillende strategische acties opgesteld en deze zijn beoordeeld in het licht van de vier scenario's. Hiermee werd zichtbaar welke strategische acties in elk scenario een positieve invloed hebben. Vervolgens zijn deze vier strategische acties omgezet in vier strategische lijnen voor de periode 2023-2026.

Naast het formuleren van strategische lijnen is ook aandacht besteed aan de missie van Cito en onze visie op de toekomst. Hierbij is ingezet op het creëren van een gemeenschappelijk beeld en een gemeenschappelijke taal. Dit heeft geleid tot een nieuw geformuleerde missie en een uitgeschreven visie voor intern gebruik.

Missie

'Cito gelooft in een wereld waarin iedereen een eerlijke kans krijgt om zich te ontwikkelen. Daarom maken wij leren zichtbaar. Zodat jij met vertrouwen je volgende stap kunt zetten.'

In onze missie laten we zien waar we voor staan, waar we in geloven en wat we doen. Het is ons kompas voor de aankomende jaren. We staan nog steeds dicht bij onze oorsprong van 55 jaar geleden, alleen we kiezen nieuwe woorden die passen bij vandaag om het uit te dragen.

Visie

In onze visie beschrijven we onze gewenste positie in het onderwijslandschap. Als organisatie met een sterke merknaam, grote marktaandeelen en een wettelijke taak zijn wij een belangrijk onderdeel in het Nederlandse onderwijsstelsel. Wij constateren, en daar staan we in het politiek-maatschappelijk debat niet alleen in, dat het huidige onderwijsstelsel op een aantal punten wringt. Het betreft dan bijvoorbeeld de gelijke kansen van leerlingen om naar de best passende onderwijsrichting te gaan, een groter wordende kloof, het lerarentekort, de vroege selectie en het beperkte maatwerk. De verandering die nodig is om deze punten fundamenteel op te lossen, ligt niet in onze handen. Daarin zijn we afhankelijk van andere partijen en politieke besluitvorming. Het is voor ons echter wel mogelijk om binnen de ruimte die er is te laten zien dat het anders kan door te vernieuwen, te experimenteren en te pionieren met nieuwe producten en diensten. Deze opdracht hebben we samengevat als 'Een beter systeem begint bij onszelf'.

We willen verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent dat we inzetten op het vergroten van eerlijke kansen door te kijken naar mogelijkheden tot differentiatie. Maar ook doordat we inzetten op andere meetinstrumenten die meer of beter rechtdoen aan de vaardigheden van leerlingen. Denk bijvoorbeeld aan onderzoek naar het anders toetsen van leesvaardigheid, waarmee gestimuleerd wordt diep leesbegrip en leesmotivatie belangrijke leerdoelen te maken. Hierbij is het onvermijdelijk dat Cito meer zal inzetten op technologische mogelijkheden. Dit is ook één van de sleutels als het gaat om het ontwikkelen van producten die de leraar helpen in tijden van een lerarentekort.

Strategische lijnen

Om deze visie te realiseren helpen de strategische lijnen ons bij de eerste stappen. Deze stappen sluiten aan op een lopend veranderingsproces waarin we als organisatie streven naar een kortere *time to market*, ondernemende medewerkers en de ontwikkeling van (digitale) producten die voorzien in de behoeftes van onze klanten.

De strategische lijnen zijn niet enkel en alleen bedoeld om projecten en activiteiten in te richten, maar bevatten ook nadrukkelijk een cultuur- en gedragscomponent. Daarom is in de eerste maanden vooral

gericht op interne bewustwording en het gezamenlijk uitwerken van de strategische lijnen. Waarbij ook bepaald is wat de impact is voor individuele medewerkers en onze producten.

Tevens zijn de strategische lijnen gebruikt als vertrekpunt voor de begrotingscyclus voor 2024. Managers werden gedwongen de lijnen om te zetten in concrete plannen en hier middelen voor te reserveren. Daardoor worden deze projecten minder als additioneel beschouwd, maar zijn meer dan voorheen ingebed in ons dagelijks werk.

De vier strategische lijnen worden beschreven aan de hand van een communicatieve titel en de strategische actie die hieraan gekoppeld is.

Vier strategische lijnen

1. Samenwerken met partners | we doen het niet alleen

De wereld om ons heen wordt steeds complexer. We zien dat het niet langer mogelijk is om alle (technologische) innovaties bij te houden. Voor Cito is het belangrijk dat we ons specialiseren in waar we goed in zijn en partners of leveranciers zoeken voor zaken waar we zelf minder goed in zijn. Een belangrijke voorwaarde is dat we volwassen en professioneel met onze partners omgaan, vanuit gelijkwaardigheid, transparantie maar ook kostenbewust.

Eén van de belangrijkste onderdelen in deze lijn is bepalen wat we zelf doen en waarvoor we de hulp van anderen inschakelen. Richtinggevend daarbij is onze eigen unieke kern: onze kennis over toetsing en examens, onze ervaring met het verzamelen van data over leerlingen en onze expertise ten aanzien van de analyse van data voor betekenisvolle beslissingen in het onderwijs.

In de aankomende jaren zullen we goed kijken naar onze processen en producten. De strategische vraagstukken die daarbij voorbij komen zijn: Welke onderdelen kunnen door anderen opgepakt worden? Kunnen we zo onze risico's spreiden of kunnen we de expertise van een ander nuttig inzetten? Zijn er partnerships te sluiten zodat de klant of gebruiker ontzorgd kan worden? In hoeverre kunnen andere partijen aansluiten op onze producten om zo onze propositie te versterken?

De resultaten van het eerste strategische half jaar ten aanzien van de strategische lijn *Samenwerken met partners* is een externe auteur aan te trekken voor het schrijven van het werkprogramma CitoLab (experimenteel). Om het mogelijk te maken om gefundeerd in te kopen (bijvoorbeeld een asset managementsysteem) is er een project uitgevoerd waarin de requirements voor het inkopen van IT producten zijn gedefinieerd. Hierdoor is het mogelijk om via een beslisboom keuzes te maken.

2. Positionering & branding | we spreken ons uit

De kritiek op ons product en onze organisatie neemt toe en in de samenleving zien we dat autoriteit op basis van wetenschappelijke kennis niet meer vanzelfsprekend is. Nuance laat zich niet schreeuwen. Maar door stil te blijven krijgt het negatieve geluid steeds meer ruimte. Daarom gaan we ons nadrukkelijk uitspreken over onze visie op toetsen en examens. Niet omdat we het beter weten maar omdat we vanuit kennis een belangrijk element aan de discussie kunnen toevoegen. Dat doen we vanuit verbinding, zelfvertrouwen en een positieve grondhouding en met het belang van de leerling voorop.

Daarom spreken we ons vaker uit over toetsing en examens, waarbij we eerlijk zijn over de beperkingen van het instrument. We kiezen waar mogelijk niet voor een verdedigende lijn, maar gaan constructief in gesprek over hoe het beter kan. Daarbij blijven we realistisch over wat haalbaar is in het stelsel, maar blijven we ook trouw aan onze missie.

Om dit mogelijk te maken zullen we in de aankomende jaren inzetten op het centraliseren van onze gedeelde communicatie. Waar we eerder communiceerden vanuit de verschillende divisies zullen we communicatie vanuit centrale regie gaan vormgeven. Vanuit één Cito-verhaal waar alle divisies op hun eigen manier een bijdrage aan leveren.

Het belangrijkste resultaat van het eerste strategische half jaar ten aanzien van de strategische lijn *Positionering en branding* is bewustwording. We zijn ons bewust dat we ons moeten uitspreken. Het team Strategie, Beleid en Vernieuwing (SBV) van de divisie Centrale Toetsen en Examens is binnen de examenketen in gesprek met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het College van Toetsen en Examens over onderzoek en beleidsadviezen, resulterend in diverse openbare publicaties. Zie onze [website](#). En door CitoLab is een [showcase pagina](#) ingericht waar kennis over onderwijskundig meten samenkomt en verder wordt gebracht. Deze pagina's worden veelvuldig bezocht.

3. Versterken bedrijfsvoering | we borgen de continuïteit

Voor de continuïteit van onze organisatie is het noodzakelijk dat we grip hebben op onze bedrijfsprocessen. Bedrijfsprocessen is een breed begrip en raakt iedere Cito-medewerker. Het gaat hier om onze administratie, juridische kaders en beveiligingsbeleid. Maar het gaat ook om personele zaken, onze productieprocessen en overlegstructuren. Het gaat over financiële processen, besluitvorming en over verantwoordingsstromen.

Er zijn twee belangrijke gemeenschappelijke pijlers die al deze bedrijfsprocessen kunnen versterken en die elkaar beïnvloeden. De eerste is ingegeven vanuit onze ervaring met de kracht van data om eerlijke beslissingen te nemen. Ook als organisatie zullen we steeds vaker zoeken naar manieren om onze besluitvorming met data te ondersteunen. Dashboards, stuurinformatie, data over onze processen; het zijn allemaal middelen om ons te helpen om met focus te werken, onze tijd zo goed mogelijk in te zetten en vanuit een financieel gezonde situatie te opereren.

De tweede pijler betreft de vereenvoudiging van onze processen en systemen. In de aankomende jaren zullen we verder inzetten op het wegnemen van overbodige complexiteit. Daarvoor moeten we onze natuurlijke neiging om compleet te willen zijn en uitzonderingen te omarmen in balans brengen met de wens om één eenvoudige oplossing te kiezen die beter beheersbaar is én prettiger werkt.

De resultaten van het eerste strategische half jaar ten aanzien van de strategische lijn *Versterken bedrijfsvoering* zijn:

- Het herinrichten van de administratie, met als doel sneller en met meer diepgaande inzichten de financiële situatie van de organisatie en haar producten te kunnen volgen.
- Het inrichten van de organisatie met het onderscheid naar productlijnen en projecten, waarbij 100% van de uren van de medewerkers wordt geschreven op product/taak- en projectniveau, met als voorgenomen start januari 2024.
- Voor de normering in het vo is in 2023 een nieuwe infrastructuur gerealiseerd waardoor meer dan 80% van de papierstroom is vervangen door een geoptimaliseerde digitale workflow. Dit betekent voor de collega's een veel gebruikersvriendelijk systeem met veel minder handmatig werk.
- Een terugkerende meting van werkgeluk (start januari 2024) voor de hele organisatie en daarmee een stap richting meer data-gedreven besluitvorming.

4. Dichter op de klant zitten | we begrijpen onze klant

Bij Cito hebben we lang vanuit een expertrol producten ontwikkeld waar het onderwijs blij van wordt. Een product waarbij de kwaliteit van het product en de psychometrische onderbouwing voorop staat. Maar met de komst van andere toetsaanbieders in de markt en de gewenning aan digitaal gebruiksgemak, mede door de toetreding van grote technologiebedrijven, is toetskwaliteit niet langer de enige onderscheidende factor.

Beleving wordt voor centrale toetsen en examens en voor onze marktproducten een steeds belangrijker element voor de perceptie van kwaliteit. Beleving in de zin van gemakkelijke processen en service, toetsinhoud die aansluit bij de belevingswereld van moderne leerlingen en een *look and feel* die uitnodigt om een product te gebruiken.

Alleen door de klant écht te snappen, te luisteren naar de behoeftes en deze te verwerken in een goed concept kunnen we voldoen aan de huidige verwachtingen van onze klanten. We moeten diepgaande relaties met klanten opbouwen om met hen te praten over onze producten, en onze werkwijzen zo inrichten dat de gebruiker een veel grotere rol krijgt in onze productvernieuwing en innovatie.

De resultaten van het eerste strategische half jaar ten aanzien van de strategische lijn *Dichter op de klant* is een betere duiding van de klant en de verschillende niveaus van klantenrelaties. En daarbij het verzamelen van *best practices* van projecten of werkwijzen met de klant. Tevens is ingezet op een meer agile uitvoering van IT-uitvoeringsprojecten.

4. Bedrijfsvoering in 2023

Organisatieontwikkelingen

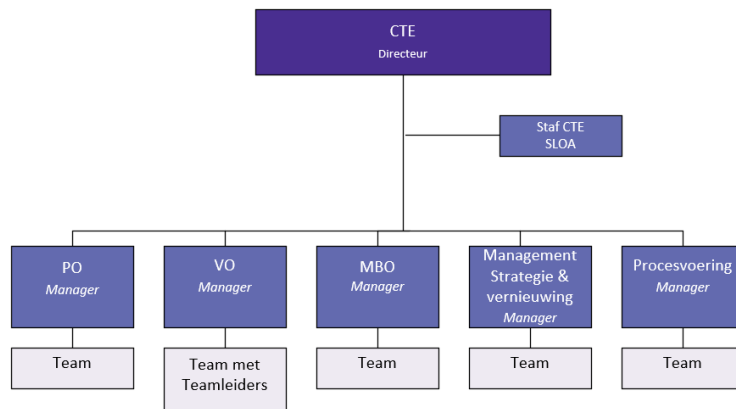
CTE

Sinds 2023 werkt de divisie Centrale Toetsen en Examens (CTE) met een nieuw MT en een nieuwe teamleiderslaag. Hierdoor werken we in kleinere teams. De evaluatie in juni liet zien dat het overgrote deel van de divisie blij is met deze wijziging.

2023 was ook het eerste jaar waarin CTE *Lean* breed heeft ingezet, om mogelijke verspilling in de processen op te sporen. Driekwart van de medewerkers van CTE is inmiddels getraind in de beginselen hiervan.

In 2023 heeft CTE samen met IT een verbeterslag gerealiseerd in het applicatielandschap, waarbij steeds meer CTE-medewerkers betrokken zijn bij de keuzes over waar Cito de meeste waarde kan toevoegen.

Organogram CTE:

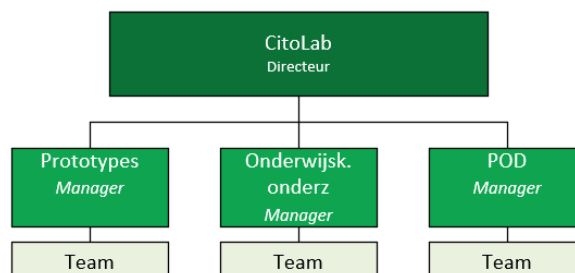

CitoLab

Binnen CitoLab was 2023 een jaar in beweging. Zo is Remco Feskens gestart als directeur CitoLab, als opvolger van Saskia Wools. Ook kwamen er veel nieuwe medewerkers in dienst, startte een nieuw hoofd Psychometrisch, Onderzoek en Dienstverlening (POD) en waren de hoofden van de teams Onderwijskundig Onderzoek (OKO) en Prototypes om verschillende redenen voor langere tijd afwezig.

In 2023 heeft CitoLab ingezet op het vergroten van onderlinge samenhang en samenwerking tussen de drie teams (OKO, Prototypes, POD). Dit had een positieve impact op de sfeer, schaalbaarheid van projecten en de mogelijkheden van externe dienstverlening. De externe acquisitie is breder belegd in de teams. Zichtbare groei wordt waargenomen.

Organogram CitoLab:

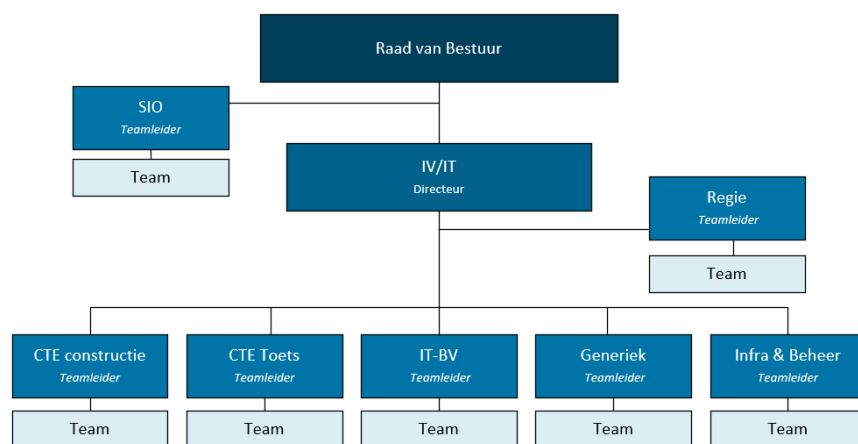
IV/IT

Voor IV/IT was 2023 een enerverend jaar. In juli is de herinrichting van de organisatie doorgevoerd. Hiermee zijn kleinere teams geformeerd, met een grotere verantwoordelijkheid voor het resultaat. Met meer aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en de verschillende dynamiek in de teams.

2023 stond voor IV/IT in het teken van de ontwikkeling van applicaties voor de nieuwe doorstroomtoets. Met elkaar is er hard gewerkt om de vele wensen te vertalen naar een nieuw product. De samenwerking tussen teams en binnen de organisatie is sterk verbeterd. Daar kunnen we in 2024 op doorbouwen.

Om de innovatiekalender te kunnen realiseren, is er veel gebruik gemaakt van de inzet van externe expertise. Het borgen van de kennis van alle componenten was een aandachtspunt.

Organogram IV/IT:

Activiteiten

CTE

Cito werkt in opdracht van de overheid aan centrale toetsen en examens. Die opdracht is vastgelegd in de Wet SLOA 2013 en wordt gefinancierd met een overheidsbijdrage. Als Cito staan we jaarlijks voor de taak centrale toetsen en examens te maken én te normeren. We voeren deze wettelijke opdracht uit vanuit Stichting Cito en - meer specifiek- de divisie CTE.

2023 was het jaar waarin alle toetsen en examens weer afgenomen zijn zoals voor de coronapandemie. Er waren geen speciale maatregelen meer en voor het eerst in drie jaar werden de centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE's) weer afgenomen. Ook is de gezamenlijke uitslagdag in het vo (voor havo/vwo en vmbo bb/kb) weer in ere hersteld. In het po werd in 2023 de laatste Centrale Eindtoets (CET) afgenomen. Per 1 januari 2023 is er een nieuwe wet Doorstroomtoetsen PO in werking getreden en gaan eindtoetsen, doorstroomtoetsen heten. CTE-collega's hebben in dat kader in 2023 voor het eerst geadviseerd over de kwaliteit en normering van alle doorstroomtoetsen (publiek en privaat). In het mbo werden de vaardigheden lezen en kijk-luisteren bij Nederlands en Engels weer centraal en digitaal geëxamineerd.

Voor het eerst is in 2023 een gezamenlijk examenverslag gerealiseerd van het College voor Toetsen en Examens en Stichting Cito, met medewerking van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Dienst Uitvoering Onderwijs en de Inspectie van het Onderwijs voor het vo en mbo. Hierin wordt teruggekeken op de afgelopen examenperiode. In de verslagen staat naast jaarspecifieke data en cijfers ook algemene informatie over hoe het examenproces verloopt en wordt uitgelegd hoe de normering tot stand is gekomen.

Terugkijkend zijn we trots dat alle centrale toetsen en examens én onze nieuwe adviestaak in het po zo goed zijn verlopen. Onderzoek in het vo laat helaas wel een daling zien in de vaardigheid van examenleerlingen ten opzichte van de periode voor de coronapandemie (met uitzondering van het inhoudelijke cluster Engels).

CitoLab

De belangrijkste wettelijke campagnes in het po en vo werden voor het eerst na de coronapandemie weer zoals gebruikelijk genormeerd. Daarnaast kreeg Stichting Cito voor het eerst zelfstandig het primaat in de advisering en normering van alle eindtoetsen in het po. Met name de bijdrage aan het groeifondsproject Impuls Open Materiaal zorgde voor een grote groei in de externe werkzaamheden bij team OKO. Binnen team Prototypes zijn veel (AI gestuurde) prototypes gemaakt en kan 2024 gebruikt worden om deze te gaan inzetten in de onderwijspraktijk.

Medewerkers van CitoLab hebben veel externe presentaties mogen geven op scholen, consortia en conferenties. We zijn er trots op dat we veel nieuwe externe projecten hebben mogen starten. In 2023 hebben we voor 15 opdrachtgevers deze projecten uitgevoerd.

IV/IT

IV/IT heeft in 2023 drie nieuwe producten ontwikkeld: de Leerling in beeld doorstroomtoets voor Cito BV en voor Stichting Cito de DOE Overheidsdoorstroomtoets en de calamiteitentoets. De adaptieve toetsen voor de DOE zijn gemaakt met het nieuw ontwikkelde Constructie Platform. Daarnaast is vanuit IV/IT continu beheer en onderhoud gepleegd aan het bestaande softwarelandschap.

Vanwege de harde deadlines ging daar de meeste energie naar uit en was er minder tijd en aandacht voor het optimaliseren en borgen van de werkwijzen.

Ook heeft IV/IT stappen gemaakt in het uifaseren en migreren van Cito's oudere producten naar de Cloud. Dit programma zat eind 2023 in de laatste fase en wordt begin 2024 afgerond.

Vooruitblik

CTE in 2024:

- De eerste pilots voor de curriculumherziening gaan van start in 2024.
- *Lean* wordt verder uitgerold.
- CTE gaat verder met de eerste constructie van een digitaal examen in het Constructie Platform met ondersteuning van de gehele workflow.

CitoLab in 2024:

- Begin 2024 wordt team Cito AI opgericht. Cito AI heeft als doel om AI werkzaamheden binnen Cito en waar mogelijk met externe organisaties te initiëren en coördineren.
- Externe samenwerking in verschillende vormen zal nog meer worden opgezocht. Denk bijvoorbeeld aan samenwerkingen met scholen, externe dienstverlening en de start van een structurele samenwerking met de Universiteit Utrecht (vanuit team Prototypes aangestuurd).
- Het 'meer uitspreken' is een sleutel doelstelling voor CitoLab in 2024. Dit zal ondersteund worden door een decentraal georganiseerd opleidingstraject.

IV/IT in 2024:

- De ingezette vernieuwing en digitale transformatie wordt voortgezet. De nieuwe applicaties voor de doorstroomtoets worden verder doorontwikkeld. Voor Cito BV staat de ontwikkeling van een nieuw vo volgsysteem op de roadmap, terwijl de huidige applicatie wordt uitgebreid met nieuwe modules.
- De implementatie van de governance op de Cloudomgevingen staat op de agenda.
- Er komt meer aandacht voor de inzet van producten en innovaties van partners in het IT-landschap.
- Samen met de teams binnen IV/IT wordt het optimaliseren en borgen van de werkwijzen voortgezet.

5. Duurzame bedrijfsvoering

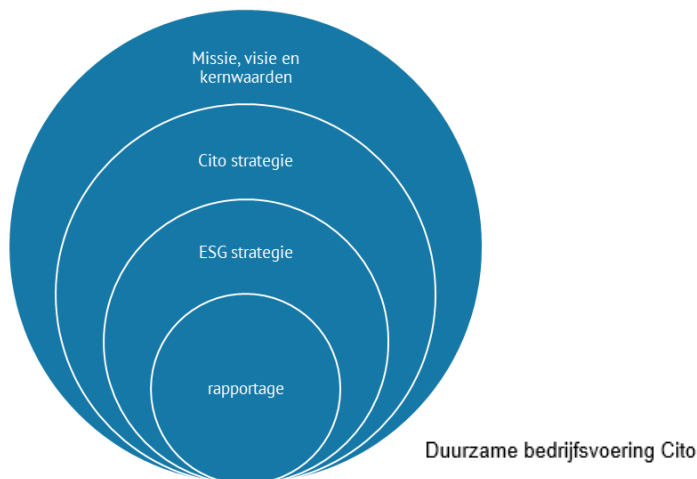
Met 'duurzame bedrijfsvoering' wordt steeds vaker bedoeld dat een bedrijf aantoonbaar op zoek is naar een evenwicht tussen financiële en economische doelstellingen, transparantie, sociale doelstellingen en het milieu. In 2023 heeft de Raad van Bestuur met het managementteam van gedachten gewisseld over de ambitie van Cito ten aanzien van Environmental, Social en Governance (ESG).

Vanuit de nieuwe strategische koers zal Cito zich het meest focussen op de pijler Social. Vervolgens op de pijler Governance, gezien de hybride vorm van onze organisatie en de bestuurlijke uitdagingen die dit met zich meebrengt, en op de pijler Environmental, waaronder de wettelijke verplichtingen in dit domein zonder verdergaande ambities.

In de volgende hoofdstukken zullen we de vorderingen beschrijven:

- Hoofdstuk 6 – Personeel (Social); we beschrijven de wijze waarop Cito met haar medewerkers omgaat
- Hoofdstuk 7 – Besturing (Governance)
- Hoofdstuk 8 – Risicomanagement (Governance)
- Hoofdstuk 9 – Duurzaamheid (Environmental)

Uiteindelijk zal dit leiden tot een ESG rapportage.

6. Personeel

Cito heeft invloed op de levens van mensen. Door de producten die we maken. En ook door de vorm die we aan ons werkgeverschap geven.

Vanwege die invloed die we hebben, is het streven naar diversiteit en inclusie belangrijk voor ons. In alle geledingen wil Cito de toepassing van de principes van eerlijke kansen bevorderen. En we willen een goede werkgever zijn.

Personele cijfers gedurende 2023

Bedrijf	Aantal medewerkers	FTE	Contracten bepaalde tijd FTE	Contracten onbepaalde tijd FTE
Stichting Cito	335	293,4	42,1	251,3

Diversiteit en inclusie

Nut en noodzaak van een divers samengesteld personeelsbestand zijn verbonden aan onze missie “Wij geloven in een wereld waarin iedereen een eerlijke kans krijgt om zich te ontwikkelen”. Cito ziet diversiteit en inclusie als meerwaarde voor het bereiken van de organisatiedoelstellingen.

Daarom heeft Cito in 2023 de charter ‘Diversiteit in bedrijf’ ondertekend en zich verbonden aan de volgende concrete uitdagingen, gericht op het bevorderen van diversiteit en inclusie:

- Het waarborgen van diversiteit en inclusie in (centrale) toetsen en examens, door meer aan te sluiten bij de diversiteitsdimensies van de doelgroep (leerlingen, studenten, leraren, docenten);
- Het bevorderen van een inclusieve bedrijfscultuur;
- Het vergroten van de etnisch-culturele diversiteit van het personeelsbestand.

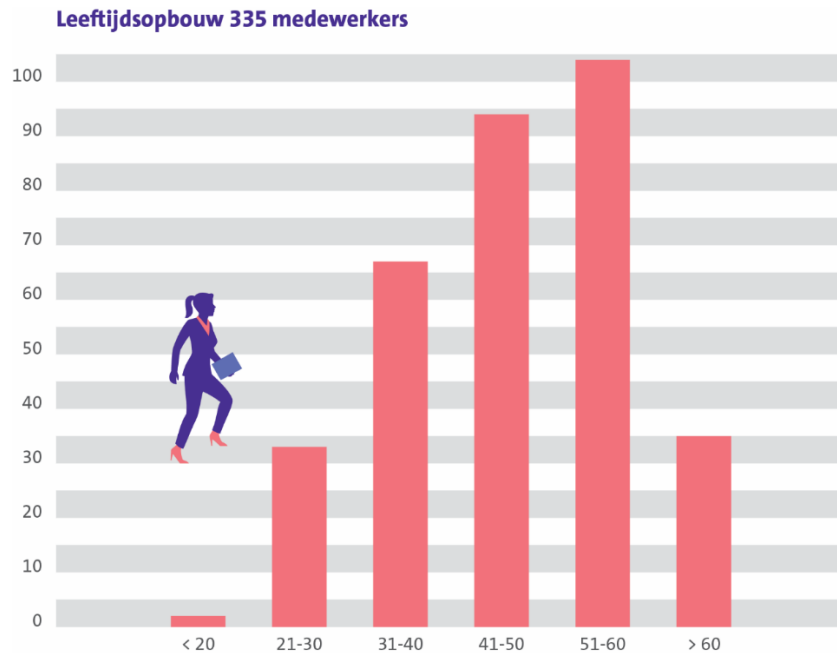
Als Cito erkennen we het risico dat onze producten en diensten onbedoeld kunnen bijdragen aan kansenongelijkheid. We willen dit risico verkleinen en richten ons daarbij op het formuleren van expliciete kwaliteitseisen voor constructie en screening die de inclusiviteit van onze producten verbetert.

Daarnaast constateren we dat ons personeelsbestand ten aanzien van de verschillende diversiteitsdimensies een onvoldoende afspiegeling is van de doelgroep waarvoor we onze producten maken. Dit vergroot de kans dat - ondanks alle zorgvuldigheid, ervaring en expertise waarmee we werken - onze toetsen en examens bias bevatten. Om dit te voorkomen, willen we toegroeien naar een diverser en inclusiever personeelsbestand. We richten ons daarbij vooral op het vergroten van de etnisch-culturele diversiteit, door in eerste instantie de instroom van medewerkers met een etnisch-culturele achtergrond te vergroten. In 2024 zullen we een nulmeting doen, zodat we een beeld krijgen van de culturele achtergrond van de medewerkers van Cito. Deze cijfers worden opgenomen in het bestuursverslag van 2024.

Door dit te doen werken we niet alleen aan betere producten, maar ook aan een inclusieve bedrijfscultuur. Cito wil een organisatie zijn waar iedereen zichzelf mag en kan zijn. Bij Cito geloven we dat we elkaar versterken, juist door onderlinge verschillen. We hebben oog voor al onze medewerkers, hun ambities en capaciteiten en streven naar een bedrijfscultuur waarin iedereen zich prettig voelt en kan ontwikkelen. Een bedrijfscultuur waarin verschillen in eigenschappen worden gewaardeerd, opgezocht en uitgelicht. Om dit te bereiken richten we ons in eerste instantie op bewustwording en het verbeteren van (openhartig) luisteren, zonder oordeel.

In 2023 heeft een werkgroep van circa 25 Cito-medewerkers de drie hierboven geformuleerde uitdagingen verwerkt in een plan van aanpak, waarin de doelstellingen voor elk van de drie uitdagingen helder zijn uitgewerkt. In 2024 gaan we werken aan het bereiken van deze doelstellingen en worden er meetinstrumenten ontwikkeld of ingezet om de voortgang op deze doelstellingen te meten en te rapporteren.

In het kader van diversiteit is het voor Cito ook belangrijk dat alle leeftijdscategorieën bij Cito evenwichtig vertegenwoordigd zijn. Cito blijft daarom werken aan instroom en behoud van medewerkers in de leeftijdscategorie 21-30 jaar.

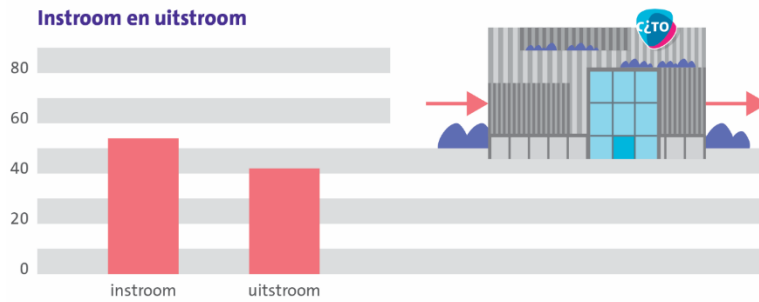
De regelgeving verzoekt ons om informatie te verstrekken over de man-vrouwverhouding in de (sub)top. Cito streeft naar een 50/50 man/vrouw verdeling in de (sub)top. In 2023 was de verhouding man/vrouw in de (sub)top van Cito nagenoeg gelijk (RvB 1 man/1 vrouw en RvT 4 man/3 vrouw). Daarmee heeft zij haar doel behaald.

Werkgeverschap

Als sociale werkgever werkt Cito gestructureerd aan goede arbeidsomstandigheden voor haar medewerkers. In 2023 sloten we een nieuwe cao, en ook voor 2024 is een nieuwe cao gesloten. In 2023 leidden deze afspraken tot een gemiddelde salarisverhoging tussen 5,6% en 7,5%, waarbij de laagste salarisschalen de meeste salarisverhoging krijgen.

Daarnaast is er aan de fysieke arbeidsomstandigheden gewerkt. Het bedrijfsrestaurant en het vergadercentrum hebben een update gekregen. Het bedrijfsrestaurant heeft de uitstraling van een werkcafé, waardoor deze ruimte een steeds belangrijkere ontmoetingsplek wordt.

Om het niveau van ons werkgeverschap te monitoren, richt Cito zich op het verzuim van de medewerkers en de uitstroom van de medewerkers. Omdat we denken dat deze cijfers iets zeggen over de mate van betrokkenheid, bevlogenheid en tevredenheid van medewerkers. In 2024 gaat Cito regelmatig meer data over de stemming, betrokkenheid, bevlogenheid, tevredenheid én de drivers van haar medewerkers verzamelen, zodat we het werkgeverschap meer kunnen laten aansluiten bij de behoeften van de medewerkers. We hopen uiteindelijk daarmee ook ons verzuim en uitstroom te verminderen.

Gedragcode

Cito handelt in overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code en daarbij de door Cito opgestelde gedragscode waarnaar wordt verwezen op pagina 2.

Verzuim

In 2023 was er veel aandacht voor gezondheid. Het vitaliteitsprogramma dat startte in 2022 is voortgezet in 2023. Gedurende het jaar was er door de inzet van verschillende activiteiten als webinars over focus, ontspanning en creativiteit, een themamaand over bewegen, een themamaand gericht op vitaliteit én een inspiratiecarrousel, aandacht voor het verbeteren van de eigen gezondheid.

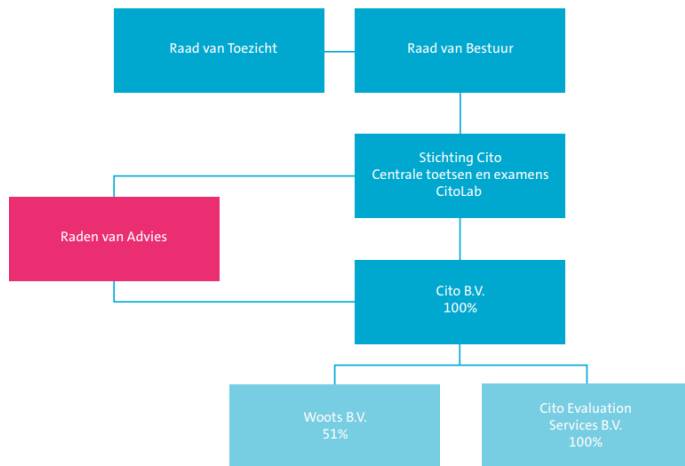
Helaas is het verzuim binnen Cito, ondanks deze aandacht voor gezondheid, nog steeds hoog. 2023 startte met een hoog ziekteverzuim van 8%. Vanaf dat moment daalde het verzuim gestaag naar 5,12% maar in het laatste kwartaal van 2023 is een forse stijging van het ziekteverzuim waarneembaar.

7. Besturing

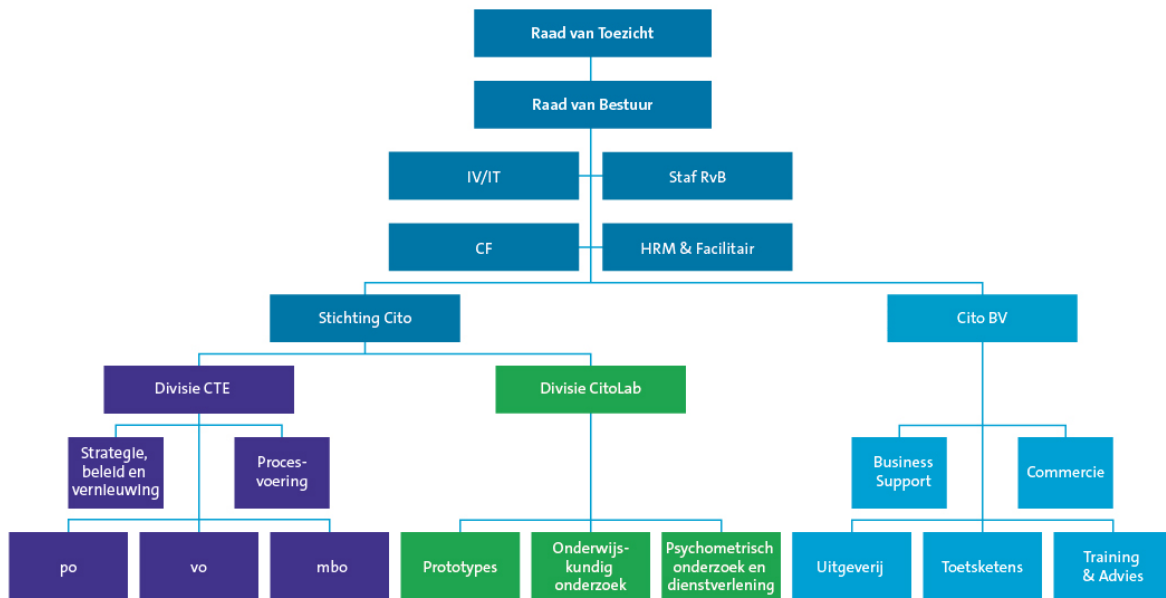
Juridische en organisatiestructuur

Cito, statutair gevestigd te Arnhem, is een stichting. Stichting Cito is (enige) aandeelhouder van Cito BV. Cito heeft een Raad van Toezicht die werkgever is van de Raad van Bestuur, toeziet op het beleid en daarover gevraagd en ongevraagd advies geeft. De Raad van Toezicht kent drie commissies: de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Commissie Onderwijs & Kwaliteit. De organisatiestructuur van Cito per 1 januari 2023 wordt weergegeven in onderstaand organogram.

Juridische structuur per 1 juli 2023

Organogram Cito per 1 juli 2023

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan zijn toezichthouders. De Raad van Toezicht ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden door de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht is werkgever van de Raad van Bestuur en adviseert de Raad van Bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2023

De heer mr. V. van der Chijs 1 ^e benoeming van 18/2/2022 t/m 17/2/2026 Voorzitter Lid Remuneratiecommissie	Dagelijkse functie Voorzitter Deltalinqs	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- President-commissaris BOM - Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij- Voorzitter Rotterdam Port Promotion Council- Lid Dagelijks Bestuur VNO-NCW- Lid RvC Portbase- Bestuurslid Smartport- Bestuurslid Nationaal Programma Rotterdam-Zuid- Voorzitter Raad van Advies Nationaal Archief
Mevrouw mr. drs. T.S.M. van Schie 2 ^e benoeming van 1/4/2020 t/m 31/3/2024 Vicevoorzitter Voorzitter Remuneratiecommissie	Dagelijkse functie Directeur/eigenaar TSM van Schie consulting BV	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Lid RvT Openbare Bibliotheken Amsterdam- Vicevoorzitter RvT Haarlem Marketing- Regent Roomsch Catholijk Oude Armen Kantoor (RCOAK)- Voorzitter RvC de Stilho Groep BV
De heer prof. dr. H. Hoijtink 1 ^e benoeming van 1/1/2021 t/m 31/12/2024 Voorzitter Commissie Onderwijs & Kwaliteit	Dagelijkse functie Hoogleraar Toegepaste Bayesiaanse Statistiek aan de Universiteit Utrecht	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Secretaris Stichting JASP
Mevrouw drs. D. van Kelle MBA 2 ^e benoeming van 1/4/2020 t/m 31/3/2024 Lid Commissie Onderwijs & Kwaliteit	Dagelijkse functie Voorzitter College van Bestuur Stichting Markland College	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Voorzitter Auditcommissie Vervangingsfonds en Participatiefonds- Voorzitter RvT Stichting Natuurlijk voor Kinderen- Vicevoorzitter RvT Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Roosendaal e.o.- Lid Algemeen Bestuur VO-raad
Mevrouw mr. F. Belhirsch 1 ^e benoeming van 1/1/2023 t/m 31/12/2026 Lid Commissie Onderwijs & Kwaliteit	Dagelijkse functie Directeur-bestuurder Stichting voor Gevluchte Student UAF Lid Eerste Kamer	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Voorzitter RvT Scapino Ballet Rotterdam
De heer drs. C.H. Dubbelboer RA 2 ^e benoeming van 1/4/2023 t/m 31/3/2027 Voorzitter Auditcommissie	Dagelijkse functie Partner in MBD Advice B.V.	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Vicevoorzitter RvT en voorzitter Auditcommissie Stichting Rijnstate Ziekenhuis- Lid RvT bij Stichting Het Rijnlands Lyceum
De heer drs. R.L. Azimullah 1 ^e benoeming van 1/1/2023 t/m 31/12/2026 Lid Auditcommissie	Dagelijkse functie Directeur/bestuurder Stichting Expertisecentrum Oefenen.nl	Nevenfuncties <ul style="list-style-type: none">- Lid RvT Literatuurmuseum / Kinderboekenmuseum- Lid Stichtingsbestuur Amerpodia: De Rode Hoed, De Nieuwe Liefde, Compagnietheater

Commissies in de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft drie commissies: de Remuneratiecommissie, Auditcommissie en commissie Onderwijs & Kwaliteit. Deze commissies geven enerzijds de mogelijkheid om bepaalde onderwerpen diepgaander te bespreken met de Raad van Bestuur en anderzijds fungeren ze als voorbereidende en adviserende commissies naar de Raad van Toezicht. De in de commissies besproken onderwerpen worden verderop in dit verslag toegelicht.

Remuneratiecommissie

Tussen de reguliere Raad van Toezicht vergaderingen door stemden de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht (beiden lid van de Remuneratiecommissie) regelmatig af met de Raad van Bestuur. Tevens hield de Remuneratiecommissie haar jaarlijkse ontwikkel- en beoordelingsgesprekken met de Raad van Bestuur. Vanzelfsprekend besteedde de Remuneratiecommissie extra aandacht aan de start en het functioneren van de nieuw samengestelde Raad van Bestuur.

Auditcommissie

Op de agenda van de Auditcommissie stond in 2023 de verkoop van de deelneming OAT SA en de voortgang van de deelneming Woots. Maar ook strategisch risicomanagement en fraude is besproken. Verder werden de jaarrekening 2022, het accountantsverslag 2022, de managementletter 2022, de tussentijdse financiële cijfers over 2023, de begroting van 2024 en andere financiële zaken besproken. De Auditcommissie is tevreden over de goede samenwerking met de externe accountant.

Commissie Onderwijs & Kwaliteit

De commissie Onderwijs & Kwaliteit had in 2023 de volgende onderwerpen geagendeerd:

- Kansengelijkheid en de positie van Cito in het kader van wat er maatschappelijk rond het onderwerp speelt.
- Inclusie en diversiteit op de werkvloer, maar ook welke stappen gezet worden met inclusie in de toetsen van Cito.
- Kwaliteit van toetsen. De aspecten van kwaliteit, het kwaliteitsdashboard, is gepresenteerd en het goede gesprek is gevoerd over hoe Cito beleid op kwaliteit kan vormgeven.
- Visie van Cito is uitvoerig besproken en de verandering wat de strategische koers van Cito betekent voor de drie divisies en voor haar producten.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De bezoldiging is vastgesteld op 10% van het WNT-maximum voor de voorzitter en 6,5% voor de leden (WNT: Wet normering topinkomens).

Voor het overzicht van de bezoldiging in 2023 verwijzen we naar de Jaarrekening Stichting Cito 2023.

Het toezicht in 2023

De Raad van Toezicht heeft in 2023 zes keer vergaderd in afwezigheid van de Raad van Bestuur.

Conform de statuten en reglementen besprak de Raad van Toezicht in 2023 reguliere onderwerpen zoals het goedkeuren van de jaarrekening, het goedkeuren van de begroting, de voorgangsrapportages en kwartaalcijfers. In juni organiseerde de Raad van Toezicht, samen met de Raad van Bestuur, een strategiedag. We spraken toen onder meer over de nieuwe strategische koers voor Cito. We hebben met elkaar de maatschappelijke verwachtingen inzake Cito besproken en welke keuzes, missie en visie daarbij horen. Tevens spraken we over hoe we fraudebewustzijn optimaal kunnen inbedden in de cultuur van Cito. Dit betreft zowel financiële fraude alsook data- en toetsfraude. Op basis van deze input heeft Cito in 2023 een start gemaakt met het systematisch vastleggen van de beheersmaatregelen in een frauderisicobeheersingsplan. In 2024 wordt dit vastgesteld.

Saskia Wools is op 1 januari 2023 aangetreden als nieuwe bestuursvoorzitter, maar kende de organisatie al heel goed. Dat stelde haar en Arthur Weijers, die een deel van 2022 bestuursvoorzitter a.i. was, in staat om als nieuwe RvB een vliegende start te maken. In goed overleg met de RvT zijn prioriteiten opnieuw gesteld en is de RvB voortvarend tot uitvoering overgegaan, met bijzondere aandacht voor het versterken van de

bedrijfsvoering, positionering en branding, samenwerking met partners en het goed kennen van klantbehoeftes.

Medezeggenschap

In 2023 werd de goede samenwerking tussen Raad van Toezicht, Raad van Bestuur en Ondernemingsraad verder versterkt. In het voorjaar bespraken de drie Raden gezamenlijk hoe wij ons als Cito willen profileren, welke positie Cito moet nemen in het sturen hiervan en waar dit belegd moet worden in de organisatie.

Twee keer woonden leden van de Raad van Toezicht een overlegvergadering van de Raad van Bestuur en Ondernemingsraad bij: in de zomer en in het najaar. Tijdens deze artikel 24-vergaderingen bespraken we met elkaar de algemene gang van zaken en kwamen diverse onderwerpen aan bod. Als Raad hebben we beide overleggen ervaren als constructief en informatief.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht en toezichtvisie

In 2023 heeft de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren zorgvuldig geëvalueerd. De resultaten zijn verwerkt in een actieplan en besproken in de laatste vergadering van 2023. In 2024 zal de Raad van Toezicht de afspraken waar nodig implementeren en evalueren.

Werving nieuwe leden Raad van Toezicht

In verband met het vertrek van de heer prof. dr. W.D. ten Have, vanwege het aflopen van zijn 2^e benoemingstermijn per 1 januari 2023 en het in 2024 aflopen van de 2^e benoemingstermijn van mevrouw mr. drs. T.S.M. van Schie en mevrouw drs. D. van Kelle MBA is eind 2022 de werving gestart voor twee nieuwe leden. Met ingang van 1 januari 2023 zijn mevrouw mr. F. Belhirsch en de heer drs. R.L. Azimullah benoemd als lid van de Raad van Toezicht. Daarmee kende de RvT gedurende 2023 tijdelijk een extra lid. Mevrouw mr. drs. T.S.M. van Schie heeft vanaf 1 januari 2023 het vicevoorzitterschap van de RvT op zich genomen. Eind 2023 is vervolgens de werving gestart voor een nieuw lid RvT dat start per 1 april 2024. Hierdoor is de kennis en continuïteit binnen de Raad goed gewaarborgd.

Deelnemingen

OAT SA

Cito BV houdt, sinds de oprichting van OAT SA in 2012, aandelen in OAT SA. OAT SA (Open Assessment Technologies) is een open source, schaalbaar end-to-end toetsplatform, gevestigd in Luxemburg. Opdrachtgevers zijn voornamelijk overheidsinstanties binnen het onderwijs en dan met name op het gebied van toetsen. OAT SA is in meerdere landen actief.

Als gevolg van verwatering van aandelen in 2018, is het aandelenbelang van Cito BV in de deelneming OAT SA gedaald naar 14,22%.

Onderdeel van het deelnemingenbeleid is dat Cito BV zich uitsluitend richt op deelnemingen waarin zij een meerderheidsaandeel heeft of kan verwerven. Vanwege het strategisch belang van een deelneming, is het voor Cito BV belangrijk dat zij vanuit haar rol als aandeelhouder daadwerkelijk invloed heeft op het beleid van de deelneming. In die zin was de deelname van Cito BV in OAT SA minder passend.

In 2021 heeft Cito BV samen met de overige aandeelhouders in OAT SA, LIST en ACT, het besluit genomen om hun aandeel in OAT SA te verkopen. Vervolgens is een verkooptraject opgetuigd. Dit heeft ertoe geleid dat in 2023 met Uchida overeenstemming is bereikt met betrekking tot de verkoop van alle aandelen van ACT, LIST en Cito BV in OAT SA aan Uchida. Cito BV is daarmee niet langer aandeelhouder in OAT SA.

Woots

In 2018 hebben Cito BV en Ans Delft de vennootschap Woots BV opgericht, waarin 51% van de aandelen door Cito BV worden gehouden en 49% door Ans Delft. Woots is een startup die scholen een platform biedt voor het maken, plannen, afnemen, nakijken en administreren en archiveren van alle toetsen en examens op een school.

8. Risicomanagement

Strategisch risicomanagement

Cito is een kennisinstituut op het gebied van het ontwikkelen van toetsen, examens en meetinstrumenten. Zoals in ieder ander bedrijf, zijn er risico's verbonden aan de activiteiten van Cito. Bijvoorbeeld risico's verbonden aan het gebruik van data, waaronder data die tot de persoon herleidbaar zijn. Gegevensbescherming, privacy, informatiebeveiliging en andere aspecten rond het juiste gebruik van data staan daarom steevast hoog op onze beleidsagenda.

Met strategisch risicomanagement beoogt Cito haar risico's in de organisatie beter te beheersen, onder meer door het opstellen van een risicoregister. Het uiteindelijke doel is om hiermee de kans op het realiseren van de strategische ondernemingsdoelstellingen te vergroten en de negatieve effecten van risico's zoveel mogelijk te mitigeren.

Door het agenderen en ontwikkelen van risicomanagement, zijn de risico's in de hoofden van medewerkers concreet gemaakt en is het risicobewustzijn verder vergroot. Het afgelopen jaar hebben we de risico's, die in de tijd steeds veranderen, aangepast.

Het managen van risico's is onderdeel van de besturing en besluitvorming van de organisatie. De Raad van Bestuur en Raad van Toezicht bespreken de strategische risico's regelmatig. Zij beoordelen welke effecten de risico's kunnen hebben op de strategische doelstellingen, de bedrijfsvoering en op onze reputatie. In het voorjaar van 2023 werden de strategische risico's van Cito in een strategiesessie met het managementteam herijkt.

Risicobereidheid

In het systeem van risicomanagement maakt Cito een onderverdeling in strategische-, operationele-, financiële- en compliance risico's. Per risicocategorie heeft Cito vastgesteld in welke mate Cito bereid is risico's te lopen bij het realiseren van haar doelen: de risicobereidheid. Het expliciteren van de risicobereidheid draagt bij aan evenwichtige en adequate inrichting van interne beheersingsmaatregelen.

In 2023 was onze risicobereidheid als volgt:

- **Strategisch**
De risicobereidheid van Cito voor strategische risico's is neutraal. Cito is bereid een gemiddeld risico te nemen. De strategie van Cito draagt bij aan het realiseren van onze missie en doelstellingen.
- **Operationeel**
De risicobereidheid van Cito voor operationele risico's is laag. Cito is niet bereid veel risico te nemen. We willen een betrouwbare organisatie zijn, waar zaken goed geregeld zijn en waar je op kunt bouwen.
- **Financieel**
De risicobereidheid van Cito voor financiële risico's is neutraal. Cito is bereid een gemiddeld risico te nemen. Die gemiddelde risicobereidheid is nodig om te kunnen innoveren en onze strategische doelstellingen te realiseren.
- **Compliance**
Cito is niet bereid risico's te lopen ten aanzien van compliance. Cito moet voldoen aan wet- en regelgeving, op dit terrein nemen we geen risico's.

Strategisch risicoregister en beheersplannen

De strategische risico's staan in een register met daarbij de beheersplannen. De bewaking van de strategische risico's is onderdeel van de maandelijkse MT's bedrijfsvoering en wordt besproken in het maandelijkse overleg met de Security officer en directeur IT.

Het risicoregister telt elf strategische risico's:

1. Risico	Reputatie en merkschade
Impact	Cito heeft een excellente reputatie als het gaat om haar merk, echter de uitlegbaarheid van de waarden van (wetenschappelijk) goede toetsen/examens is steeds moeilijker.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none">- Inrichten versterkte afdeling Strategische communicatie.- Crisismanagementplan up to date houden.
2. Risico	Markt- en economische risico's
Impact	Door het kostenvergoedingsmodel bij de Stichting en de marktpositie van de BV is de positie van Cito kwetsbaar.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none">- Jaarplan Cito BV met daarin concurrentieanalyse.- Periodiek concurrentiedreiging monitoren en beoordelen.- Scenario analyses mogelijke kostenvergoeding ontwikkelingen
3. Risico	Omgevingsveranderingen
Impact	Veranderingen in wet- en regelgeving heeft invloed op de bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld de veranderingen in wet- en regelgeving als het gaat om klimaatverandering en duurzaamheid. Indirect kan onvoldoende anticiperen op klimaatveranderingen en milieu leiden tot leveringsproblemen voor productiemiddelen van Cito.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none">- Visie, missie en strategie.- Charter diversiteit SER afgesloten en een plan van aanpak is gemaakt.- Roadmap energiemangement.
4. Risico	Onderbreking van de bedrijfsvoering door externe invloeden
Impact	Als gevolg van natuurlijke (pandemie), technische (systeemuitval) of organisatorische (menselijk handelen) oorzaken. Hierdoor is geen of maar beperkte dienstverlening mogelijk. Maar ook zijn wereldwijd cyberaanvallen explosief gestegen.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none">- Cito wapent zich tegen security incidenten. Risico's minimaliseren we door een optimaal beveiligde infrastructuur, goed ingerichte organisatie, aansprakelijkheidsverzekering en vastgestelde processen bij kwetsbaarheden of aanvallen.- Zoals een beleid t.a.v. wachtwoorden, beveiliging internetgebruik, e-communicatie, mobiele apparatuur, informatiebeveiliging en privacy etc.- Afsluiten van verzekeringen zoals aansprakelijkheid en cyberrisico verzekering.- Awareness trainingen medewerkers.

5. Risico	Kwaliteit, Innovatie en marktwerking
Impact	Gelijkheid, diversiteit en inclusie is een onderwerp waar landelijk maar ook binnen Cito de focus op is. Er is steeds meer bewustzijn van de systematische ongelijkheid in de samenleving en in het onderwijs. Dit kan invloed hebben op de producten die wij maken. Bij dit risico horen ook de technologieën die de markt verrassen. We willen disruptieve technologie voorkomen, snel acteren wanneer nieuwe technologieën ontwikkeld worden en nieuwe technologieën op waarde inschatten voor de markt.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerken met technologische bedrijven. - Investeren in eigen kennis rondom potentieel disruptieve technologieën.
6. Risico	Vinden en binden van personeel
Impact	Door de veranderende arbeidsmarkt, nieuwe (hybride) manieren van werken en de snelheid van digitale ontwikkelingen, worden andere eisen gesteld aan medewerkers, organisatie en faciliteiten. Deze veranderingen maken het lastiger talent aan te trekken en vast te houden. Cito heeft hiervoor aandacht, alsook voor een te eenzijdig personeelsbestand.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van plan van aanpak "vinden en binden" van personeel, plan van aanpak SER-diversiteit in bedrijf, jaarplan HRM. - Sturen op verbeteren ervaren inclusiviteit en het verbeteren van werkgeluk (thema 2024).
7. Risico	Politiek
Impact	Cito is door de wettelijke taak en activiteiten in de educatieve branche vatbaar voor (nationale) politieke ontwikkelingen en afhankelijkheden.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Incidentplannen per divisie/afdeling.
8. Risico	Interne dienstverlening en corporate governance
Impact	Interne complexiteit en het daarbij ontbreken van stuurinformatie zorgt ervoor dat strategische projecten ten dele te laat of niet kunnen worden opgeleverd. Cito heeft hiervoor aandacht en is hiervoor een intern project gestart. Maar ook het sturing en richting geven van data governance.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Intern project om de interne processen te optimaliseren. - De herstructurering van Cito BV en IV/IT. - Een Governance Office 365 beleid en campagne intern. - Continue aandacht voor scheiding Cito BV en Stichting
9. Risico	Supply chain afhankelijkheden en onderbreking
Impact	Door afhankelijkheid van partners of leveranciers kan Cito beperkt zijn in de mogelijkheid om zelf richting en sturing te geven en dit maakt de organisatie kwetsbaar voor veranderingen van buiten de eigen invloedssfeer.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Cito heeft in kaart wie haar leveranciers en partners zijn, zowel intern als extern.

10. Risico	Strategische koers
Impact	Cito heeft in 2023 de missie, visie en de strategische lijnen opnieuw beschreven. Dit geeft richting voor de medewerkers om fundamentele keuzes te maken voor de toekomst.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Interne vertaling missie, visie en strategische lijnen (in 2024 externe campagne). - Communicatie- en implementatieplan.
11. Risico	Fraude
Impact	Bewustzijn van financiële-, content- en data fraude is een thema binnen Cito. In 2023 hebben wij een analyse gedaan binnen de organisatie wat in 2024 wordt vastgelegd in een fraudebeheersplan.
Voorbeelden van mitigerende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Fraudebeheersplan. - Communicatieplan voor meer bewustzijn met betrekking tot fraude.

Fraude

Cito heeft in 2023 bijzondere aandacht gegeven aan risico's in verband met fraude. De wijze waarop Cito fraude (en compliance) als risico beheerst wordt vastgelegd in een fraudebeheersplan. Daarnaast zorgen wij continu voor meer bewustzijn met betrekking tot fraude binnen Cito.

Tijdens de strategiedag met de Raad van Toezicht in 2023 heeft de Raad van Bestuur het onderwerp fraude nader toegelicht, onder meer aan de hand van de fraude driehoek:

- Druk: De ervaren druk om fraude te plegen.
- Gelegenheid: Onze organisatie, processen en systemen bieden wellicht gelegenheid tot het plegen van fraude.
- Rationalisatie: De fraudepleger zoekt vaak naar een rechtvaardigingsgrond voor het plegen van fraude.

Fraude is voor Cito geen nieuw onderwerp. Cito heeft de afgelopen jaren diverse acties uitgevoerd om fraude te voorkomen. De focus gaat niet alleen uit naar de financiële frauderisico's, maar ook fraude in verband met content en data.

Informatiebeveiliging en cyberrisico

In de huidige maatschappij is de digitale verwevenheid onverminderd groot. Ons land, iedere sector en iedere organisatie maakt meer dan ooit deel uit van een digitaal ecosysteem. Deze digitale verbondenheid biedt vele voordelen, maar brengt ook risico's en kwetsbaarheden met zich mee. Zo kan iedereen de gevolgen ervaren van een cyberincident dat in eerste instantie ver weg lijkt.

Cyberincidenten of risico's kunnen niet altijd worden voorkomen. Wel kunnen we onze weerbaarheid verhogen, de gevolgen verkleinen en de schade beperken. Als kennisinstituut dat zich bezighoudt met het ontwikkelen van toetsen, examens en meetinstrumenten kan Cito dan ook niet zonder informatiebeveiliging. Waarbij het in essentie gaat om het passend beschermen van beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van data, informatie en systemen.

In de afgelopen jaren heeft Cito een solide fundament gerealiseerd, gebaseerd op de internationale standaard voor informatiebeveiliging ISO27001. Cito is hiervoor gecertificeerd en ook het afgelopen jaar bleek de kwaliteitsborging uit de jaarlijkse onafhankelijke audit.

Het komend jaar staat in het teken van verdere professionalisering en toewerken naar een volgend volwassenheidsniveau. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar het huidige pakket aan samenhangende beheersmaatregelen (combinatie van mens, organisatie en techniek). Ook wordt er gekeken naar ontwikkelingen met impact, zoals:

- Een verdere toename van de digitale verwevenheid van organisaties, leveranciers brancheorganisaties en andere ketenpartners;
- De niet te stoppen ontwikkelingen van Artificiële Intelligence en de impact daarvan;
- De nieuwe cybersecurity richtlijnen van de Europese Unie, NIS2, welke in Nederland verankerd gaat worden in de Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesysteem (Wbni).

Informatiebeveiliging kenmerkt zich middels een risico gebaseerde aanpak. Zo zal ook komend jaar risicomangement ons helpen te anticiperen op gebeurtenissen met adequate preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen.

Zowel vanuit informatiebeveiliging als privacy zal de verdere ontwikkeling voor komende jaren ondersteund gaan worden met tooling die inmiddels is aangeschaft en wordt geïmplementeerd. Hiermee wordt één integraal Governance, Risk & Compliance overzicht gecreëerd waarmee de organisatie gaat werken.

Ook gaat Cito in 2024 starten met een speciaal informatiebeveiligingsbewustzijn (awareness) programma. Dit programma heeft tot doel de focus te verleggen van bewustwording en kennis naar houding en gedrag en daarmee een duurzame beveiligingscultuur realiseren.

In 2023 hebben zich geen ernstige beveiligingsincidenten voorgedaan. Ondanks alle voorzorgsmaatregelen hebben we wel een datalek gemeld, waarbij in een mail aan de examensecretarissen de e-mailadressen van ontvangers zichtbaar waren. De impact hiervan was verwaarloosbaar en in het proces is nu een extra waarborg toegevoegd.

Privacy en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

In 2023 heeft Cito een privacy werkprogramma opgesteld voor de jaren 2023 en 2024. De uitvoering van dit werkprogramma moet ertoe leiden dat eind 2024 op diverse thema's een hoger volwassenheidsniveau is behaald. In het najaar van 2023 is bij de afdeling CitoLab een pilot gestart om het werkprogramma te testen. De eerste resultaten van de pilot zijn positief. Daarnaast heeft Cito online software voor informatiebeveiliging en privacy management aangeschaft. Met deze software wil Cito alle informatie over informatiebeveiliging en privacy samenbrengen. Dit creëert overzicht. Ook kunnen collega's worden betrokken bij de processen of systemen die onder hun verantwoordelijkheid vallen.

In 2023 hebben Cito en het College van Toetsen en Examens (CvTE) afspraken gemaakt om de onderlinge samenwerking te intensiveren op privacy gebied. Cito wil met CvTE de AVG-rolverdeling helder krijgen als het gaat over het verwerken van persoonsgegevens, en over de manier waarop daaraan in de praktijk invulling wordt gegeven.

Net als in eerdere verslagen sprak de Functionaris Gegevensbescherming (FG) in zijn jaarverslag over 2023 een positief oordeel uit over de gang van zaken. De FG is kritisch op het tempo van oppakken van het project op het gebied van privacy management, maar het project is inmiddels in volle gang. Op basis van (onder meer) een evaluatie van de projectresultaten zal een plan gemaakt moeten worden voor het versterken van de privacy governance binnen de hele Cito-organisatie. Het jaar 2024 wordt volgens de FG daarom een betekenisvol jaar.

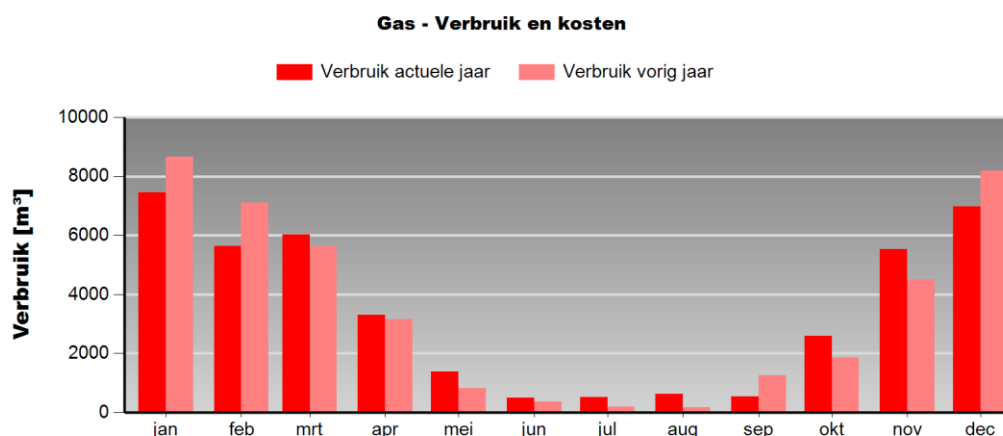
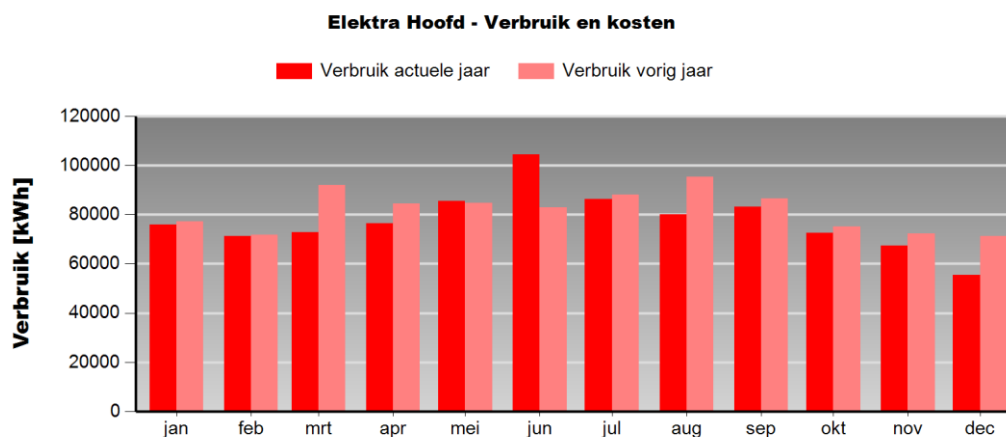
9. Duurzaamheid

Cito heeft aandacht voor alle wettelijke vereisten op het gebied van het milieu. Wij hebben aan onze informatieplicht over energiebesparende maatregelen voldaan. In 2024 volgt de audit 'energiebesparende maatregelen'.

Daarnaast heeft Cito in 2023 afvalscheiding ingevoerd. Groen afval, plastic, papier, koffiebekers en restafval zijn afzonderlijke stromen geworden. Daarnaast blijft Cito sturen op het verminderen van voedselverspilling. In 2022 was de doelstelling om minder dan 5% van de kosten van het ingekochte voedsel te verspillen. In 2023 was de doelstelling om minder dan 4,25% te verspillen. Deze doelstelling is gerealiseerd.

Cito stimuleert haar medewerkers om te reizen met het OV of de fiets door het OV-abonnement volledig te vergoeden en een reiskostenvergoeding aan te bieden voor gefietste woon-werk kilometers. Wanneer een medewerker in aanmerking komt voor een leaseauto stimuleert Cito de keuze voor elektrisch rijden.

Ten slotte heeft Cito in 2023 de eerste stappen gezet om beter te kunnen sturen op haar gas- en elektriciteitsverbruik. Wij hebben daarom een nieuw gebouwbeheersysteem geïmplementeerd. Een eerste stap in het gericht verminderen van het elektriciteitsverbruik met behulp van dit systeem is eind 2023 gezet. De verwachting is dat in 2024 het elektriciteitsverbruik zal dalen met circa 82.000 kWh.

10. Financiën

Ontwikkelingen in het verslagjaar 2023

Omzet

De bedrijfsopbrengsten zijn in 2023 € 68,5 miljoen (€ 55,6 miljoen in 2022) en bestonden uit opbrengsten uit de Wet SLOA voor € 41,5 miljoen (€ 33,7 miljoen in 2022) en opbrengsten uit marktactiviteiten voor € 28,0 miljoen (€ 22,4 miljoen in 2022). Van de totale opbrengst had € 15,0 miljoen (€ 10,8 miljoen in 2022) betrekking op de verkoop van producten en € 53,6 miljoen (€ 44,8 miljoen in 2022) op dienstverlening.

Resultaat

Voor Cito bedraagt het resultaat na belastingen € 0,6 miljoen negatief (2022: € 3,9 miljoen negatief). Het positieve resultaat van Stichting Cito (0,2 miljoen) valt daarin weg tegen het negatieve resultaat van Cito BV. Dit is voor zowel Stichting Cito als voor Cito BV een sterke verbetering ten opzichte van de negatieve resultaten van 2022 van respectievelijk € 0,1 miljoen en € 3,8 miljoen. In 2023 activeerde Cito BV voor een bedrag van € 1,4 miljoen aan kosten voor ontwikkeling. Deze activering betrof ontwikkelprojecten, maar ook projecten ter verbetering en vernieuwing van het IV/IT landschap.

In 2022 heeft Cito BV ten aanzien van het IT-platform een bijzondere waardevermindering van € 1,7 miljoen verwerkt. Dit was het gevolg van de verkoop van het generieke deel van het IT-platform in 2023. De boekwaarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten bedraagt op 31-12-2023 € 3,7 miljoen.

Balans

De boekwaarde van de immateriële vaste activa is gedaald van € 5,9 miljoen naar € 3,7 miljoen, voornamelijk als gevolg van de verkoop van een in het verleden door Cito BV ontwikkelde applicatie (€ 2,5 miljoen), investering in ontwikkelprojecten en activering van diverse ontwikkelprojecten en producten (€ 1,4 miljoen), deels gecompenseerd door de afschrijving op geactiveerde ontwikkelprojecten en producten (€ 1,0 miljoen). De daling van de financiële vaste activa is het gevolg van de verkoop van de deelneming in Open Assessment Technologies S.A. De voorzieningen zijn toegenomen met € 0,7 miljoen tot € 1,3 miljoen. Dit is met name het gevolg van de toevoeging aan de reorganisatievoorziening binnen Cito B.V.

Liquiditeit en financiering

Cito's liquiditeit steeg in 2023 met € 7,5 miljoen tot € 21,8 miljoen. Met name de liquiditeit van de Cito B.V. is in 2023 sterk verbeterd (+€ 5,4 miljoen) als gevolg van de hierboven genoemde verkoop van door de BV ontwikkelde applicaties (€ 2,5 miljoen) en deelneming (€ 2,3 miljoen). Op de hypothecaire financiering werd € 0,4 miljoen (€ 0,4 miljoen in 2022) afgelost.

Ratio's

De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal vermogen) is in 2023 met 3,2% gedaald tot 58% als gevolg van de toename van het balanstotaal. De solvabiliteit is hiermee nog steeds zeer gezond te noemen. De solide liquiditeit van Cito, uitgedrukt in de verhouding vlottende activa/korte termijn schulden, laat met 1,5 een belangrijke verbetering zien ten opzichte van eind 2022 (1,3).

Voornaamste risico's en onzekerheden

De wettelijke taak van Stichting Cito en daarmee de financiering ervan is stevig veranderd in de Wet SLOA. Wij voorzien hierin geen wijzigingen.

Voor Cito BV geldt dat zij haar activiteiten en ontwikkelingen zelf moet financieren. Als gevolg van de Covid-19 pandemie is Cito BV in die jaren geconfronteerd met een zeer forse teruggang in de opbrengsten, wat geleid heeft tot een aanzienlijke verslechtering van de liquiditeitspositie. Inmiddels is deze in het boekjaar 2023 sterk verbeterd en zijn de verwachtingen voor 2024 dat deze verbetering zich structureel zal doorzetten. Dit laatste is gebaseerd op de begrotingen voor dat boekjaar en de prognoses voor de jaren daarna (middellange termijn), wat onder andere het gevolg is van de zeer succesvolle uitrol van Leerling in beeld (primair onderwijs) en de Kijk- en luistertoets.

De inflatie was in de jaren na de Covid-19 pandemie aanzienlijk in Nederland. Als reactie daarop heeft Cito waar mogelijk haar verkoopprijzen verhoogd en zijn de prijsstijgingen (deels) doorgevoerd in de opbrengsten uit de Wet SLOA. De periode van extreme prijsstijgingen is inmiddels achter de rug en de verwachtingen zijn dan ook dat deze voor 2024 gematigd zullen zijn en Cito deze middels indexatie van opbrengsten zal kunnen opvangen.

Vooruitzichten 2024

Voor het boekjaar 2024 zijn de verwachtingen dat de positieve trend van 2023 zal worden doorgezet. Dat betekent dat de activiteiten van de Stichting Cito passend zijn binnen de kaders van de SLOA-subsidie en dat de positieve lijn van de resultaten van Cito BV naar verwachting zullen worden doorgezet.

In het jaar 2024 zullen de eerste stappen worden gezet voor de bouw van een nieuw Leerling in beeld voor het voortgezet onderwijs, de uitgaven van dit project zullen in de komende jaren worden geactiveerd.

De liquiditeit van zowel Stichting Cito, als Cito BV in 2024 blijft naar verwachting positief, waarbij voor zowel de operationele als de investeringsactiviteiten geen aanvullende financiering noodzakelijk zal zijn.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen bijzondere gebeurtenissen met een materiële betekenis voorgedaan waar in de jaarrekening nog geen rekening mee is gehouden.

Ondertekening

Arnhem, 22 mei 2024

Raad van Bestuur

mevrouw dr. S. Wools

de heer mr. A.T.M. Weijers

Raad van Toezicht

de heer mr. V. van der Chijs

de heer drs. K. Dubbelboer RA

de heer prof. dr. H. Hoijtink

de heer drs. R.L. Azimullah

mevrouw mr. F. Belhirsch

mevrouw dr. E.M.R. van der Heijden

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Arnhem

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

	Pagina
Geconsolideerde jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2023	34
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023	36
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	37
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening	39
Toelichting op de geconsolideerde balans	50
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	62
Overige toelichtingen	67
Enkelvoudige jaarrekening	
Enkelvoudige balans per 31 december 2023	69
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023	71
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening	72
Toelichting op de enkelvoudige balans	73
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	85
Overige toelichtingen	94
Overige gegevens	
Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst	97

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(na voorstel resultaatbestemming)

Activa

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
Vaste activa					
<i>Immateriële vaste activa</i>					
Kosten van ontwikkeling	1	3.697.318		5.790.529	
Software		<u>40.847</u>		<u>61.326</u>	
			3.738.165		5.851.855
<i>Materiële vaste activa</i>					
	2		23.334.876		24.203.537
<i>Financiële vaste activa</i>					
Overige deelnemingen	3	1		1.555.347	
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	4	473.081		973.081	
Latente belastingvorderingen	5	<u>606.164</u>		<u>659.585</u>	
			<u>1.079.246</u>		<u>3.188.013</u>
Som der vaste activa			<u>28.152.287</u>		<u>33.243.405</u>
Vlottende activa					
<i>Voorraden</i>	6		450.104		936.101
<i>Onderhanden projecten</i>	7		459.880		835.380
<i>Vorderingen</i>					
Handelsdebiteuren	8	2.604.280		2.352.779	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9	171.121		46.056	
Overige vorderingen en overlopende activa	10	<u>1.981.137</u>		<u>931.282</u>	
			4.756.538		3.330.117
<i>Liquide middelen</i>	11		<u>21.846.888</u>		<u>14.373.573</u>
Som der vlottende activa			<u>27.513.410</u>		<u>19.475.171</u>
Totaal activazijde			<u>55.665.697</u>		<u>52.718.576</u>

Passiva

		<u>31-12-2023</u>		<u>31-12-2022</u>	
		€	€	€	€
Groepsvermogen	12		32.298.490		32.931.452
Voorzieningen	13		1.312.496		711.485
Langlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	14		3.210.425		3.631.485
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	15	421.060		421.060	
Schulden aan leveranciers	16	2.681.429		2.776.245	
Schulden aan groepsmaatschappijen	17	13.915		60.500	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	18	2.172.422		2.051.256	
Overige schulden en overlopende passiva	19	<u>13.555.460</u>		<u>10.135.093</u>	
			18.844.286		15.444.154
Totaal passivazijde			<u>55.665.697</u>		<u>52.718.576</u>

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2023

		2023		2022	
		€	€	€	€
Opbrengsten Wet SLOA					
Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	20		<u>41.516.615</u>		<u>33.738.456</u>
			41.516.615		33.738.456
Opbrengsten marktactiviteiten	21	27.638.774		22.099.753	
Inkoopwaarde van de baten	22	<u>-1.039.935</u>		<u>-551.930</u>	
Brutowinst		26.598.839		21.547.823	
Overige opbrengsten	23	<u>353.102</u>		<u>291.871</u>	
Som der bedrijfsopbrengsten			<u>26.951.941</u>		<u>21.839.694</u>
			68.468.556		55.578.150
Lasten					
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	24	16.630.181		12.280.857	
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	25	44.523.133		36.886.005	
Afschrijvingen	26	2.505.082		2.472.445	
Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa	27	-		1.740.000	
Bijzondere waardevermindering van vorderingen op participanten		500.000		-	
Overige bedrijfskosten	28	<u>6.015.866</u>		<u>6.011.642</u>	
Totaal van som der kosten			<u>70.174.262</u>		<u>59.390.949</u>
Totaal van bedrijfsresultaat			-1.705.706		-3.812.799
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	29	432.360		78.490	
Rentelasten en soortgelijke kosten	30	<u>-81.494</u>		<u>-81.507</u>	
Financiële baten en lasten			<u>350.866</u>		<u>-3.017</u>
Totaal van resultaat voor belastingen			-1.354.840		-3.815.816
Belastingen over de winst of het verlies	31		<u>-53.421</u>		<u>59.125</u>
			-1.408.261		-3.756.691
Aandeel in resultaat deelnemingen	32		<u>775.299</u>		<u>-125.311</u>
Totaal van netto resultaat			<u><u>-632.962</u></u>		<u><u>-3.882.002</u></u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023

		2023		2022	
		€	€	€	€
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo van baten en lasten			-1.705.706		-3.812.799
<i>Aanpassingen voor</i>					
Afschrijvingen	26	2.505.082		2.472.451	
Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa	27	-		1.740.000	
Resultaat deelnemingen niet via deelnemingen	32	775.299		-	
Toename van de voorzieningen	13	796.564		201.867	
Afname van de voorzieningen	13	<u>-195.553</u>		<u>-84.328</u>	
			3.881.392		4.329.990
<i>Verandering in werkkapitaal</i>					
Afname (toename) van voorraden	6	485.997		-430.514	
Afname (toename) van onderhanden projecten	7	375.500		-205.508	
Afname (toename) van handelsdebiteuren	8	-251.501		-736.733	
Afname (toename) vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		500.000		-	
Afname (toename) van overige vorderingen en overlopende activa	10	-1.174.920		65.820	
Toename (afname) van crediteuren		-94.816		1.433.867	
Toename (afname) van schulden aan groepsmaatschappijen		-46.585		60.500	
Toename (afname) van overige schulden en overlopende passiva	15	<u>3.541.533</u>		<u>737.383</u>	
			<u>3.335.208</u>		<u>924.815</u>
Totaal van kasstroom uit bedrijfsoperaties					
			5.510.894		1.442.006
Ontvangen interest	29	432.360		78.490	
Betaalde interest	30	-81.494		-81.507	
Betaalde winstbelasting	31	<u>-53.421</u>		<u>-</u>	
			<u>297.445</u>		<u>-3.017</u>
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten					
			5.808.339		1.438.989

Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten

Verwerving van immateriële vaste activa	1	-1.407.046	-3.024.130
Verwerving van materiële vaste activa		-615.605	-300.575
Verwerving van financiële vaste activa		-	-400.000
Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van financiële vaste activa		1.608.767	-
Ontvangen subsidies op investeringen		<u>2.499.920</u>	<u>-</u>
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten		2.086.036	-3.724.705

Totaal van kasstroom uit financieringsactiviteiten

Uitgaven ter aflossing van leningen	14	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Totaal van toename (afname) van geldmiddelen		<u>7.473.315</u>	<u>-2.706.776</u>

Verloop van toename (afname) van geldmiddelen

Geldmiddelen aan het begin van de periode		14.373.573	17.080.349
Toename (afname) van geldmiddelen		<u>7.473.315</u>	<u>-2.706.776</u>
Geldmiddelen aan het einde van de periode		<u>21.846.888</u>	<u>14.373.573</u>

Algemene toelichting en grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is feitelijk en statutair gevestigd op Amsterdamseweg 13, 6814CM te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 9151851.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit: het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit de Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten, het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Regelgeving en toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Kaderregeling OCW, SZW en VWS, het Besluit vaststelling beleidskader SLOA, de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

Als gevolg van wijzigingen in de presentatie van de cijfers in de jaarrekening 2023 ten opzichte van 2022, is de presentatie van de vergelijkende cijfers, indien van toepassing, eveneens gewijzigd omwille van de vergelijkbaarheid.

Overzicht van de groepsverhoudingen

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling behoort tot een groep. Zij staat aan het hoofd van deze groep en is de moedermaatschappij van Cito B.V. en haar dochterondernemingen.

Gebruik van schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen

De posten in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Informatieverschaffing over consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen worden voor 100 procent in de consolidatie betrokken. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De volgende vennootschappen zijn, naast Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zelf, in de consolidatie begrepen:

- Cito B.V. te Arnhem (100%);
- Cito Evaluation Services B.V. te Arnhem (100%).

Cito B.V. en daarmee indirect ook Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, hebben geen beslissende zeggenschap in Woots B.V.. De vennootschap Woots B.V. kwalificeert derhalve niet als groepsmaatschappij en wordt niet geconsolideerd in de jaarrekening.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Verbonden partijen

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze onder niet-normale marktomstandigheden zijn aangegaan. In dat geval worden de omvang van die transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij en andere informatie over die transacties die nodig is voor het verschaffen van inzicht in de financiële positie van de stichting toegelicht.

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Verbonden partijen betreffen ook personen die sleutelposities innemen, inclusief hun nauwe verwanten.

Gedurende 2023 hebben zich geen transacties van betekenis met verbonden partijen onder niet-normale marktomstandigheden voorgedaan.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling

Onderzoekskosten ten aanzien van intern vervaardigde immateriële vaste activa worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Uitgaven voor ontwikkelingskosten zijn geactiveerd indien voldaan is aan de voorwaarden uit RJ 210.224. Dit houdt in dat projecten technisch uitvoerbaar zijn, de intentie bestaat het actief te voltooien en in gebruik te nemen en het waarschijnlijk is dat het actief toekomstige economische voordelen genereert. Ook is er sprake van voldoende technische en financiële middelen om het actief te voltooien en kunnen de kosten betrouwbaar worden geschat. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van het actief vangt aan op het moment dat het actief gereed is voor ingebruikname. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Kosten van goodwill die van derden is verkregen

Positieve goodwill voortkomend uit acquisities wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur. Negatieve goodwill valt vrij in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, waar bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening verwerkt.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag vanaf het moment dat het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van de verplichting een uitstroom van liquide middelen noodzakelijk is. Hiervan is in 2023 geen sprake.

Voor kosten van groot onderhoud ten aanzien van de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde).

Wanneer Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect, 20% of meer van de stemrechten naar eigen inzicht kan (doen) uitbrengen, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Wanneer de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Als sprake is van een negatieve nettovermogenswaarde wordt vastgesteld welke langlopende belangen inzake de deelneming worden gehouden door de rechtspersoon en wordt getoetst of deze feitelijk onderdeel zijn van de netto-investering. Indien dergelijke activa worden aangemerkt als een feitelijk onderdeel van de netto investering in de deelneming, dan wordt de nettovermogenswaarde voortgezet op deze activa. Indien en voor zover Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van verworven deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa.

Voor de vervolgwaaarding worden op de deelneming de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat deelneming wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overige

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde commerciële waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op contante waarde.

Voorraden

De voorraden gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde, onder toepassing van de Fifo-methode. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen het saldo van de gerealiseerde projectopbrengsten, verminderd met reeds gedeclareerde termijnen en verwerkte verliezen.

Projectopbrengsten en -kosten van het onderhanden project worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De mate waarin de prestaties van een onderhanden project zijn verricht, is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Indien het resultaat op een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten. De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien er sprake is van onderhanden projecten met een negatieve waarde, is dit separaat weergegeven in de balans.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Als de tijdswaarde van geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.

Wanneer het de verwachting is dat een derde (een deel van) de uitgaven vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening voor groot onderhoud

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft een pand aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem met als gevolg dat hiervoor vanaf boekjaar 2013 een voorziening groot onderhoud wordt opgebouwd. De dotatie op de voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. De dotatie op de voorziening groot onderhoud is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening jubilea wordt opgenomen op basis van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de stichting een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan.

Voorziening langdurig zieken

Er is een voorziening getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekans en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op contante waarde.

Operationele leasing

Bij Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden is, niet bij de rechtspersoon (lessee) ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. De verschuldigde leasebetalingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Stichting Cito treedt op als lessor voor wat betreft de verhuur van een deel van het bedrijfspand. Ontvangen leasebetalingen worden op lineaire basis verwerkt in de geconsolideerde winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Indien Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen verplichtingen over langere perioden tot bedragen van betekenis zijn aangegaan, wordt daarvan melding gemaakt in de niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Handelscrediteuren en kortlopende schulden

Handelscrediteuren en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Gezien de veelal korte looptijd zijn de reële waarde en geamortiseerde kostprijs van deze posten over het algemeen nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

Marktrisico

Valutarisico

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is voornamelijk werkzaam in de Europese Unie. Het valutarisico voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft vooral betrekking op posities en toekomstige transacties in Amerikaanse dollars en de Antilliaanse gulden. Het bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft op basis van een risicoanalyse bepaald dat deze valutarisico's niet worden ingedekt.

Rente- en kasstroomrisico

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 8 en 30 dagen. Voor grote leveringen kan een afwijkende krediettermijn van toepassing zijn. In dat geval worden aanvullende zekerheden gevraagd, waaronder garantiestellingen.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft vorderingen verstrekt aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengsten Wet SLOA

De subsidieopbrengsten Wet SLOA 2013 worden verantwoord voor zover de werkzaamheden gedurende het verslagjaar in overeenstemming met de subsidiebeschikkingen uitgevoerd zijn.

Opbrengsten marktactiviteiten

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van zelf vervaardigde of van derden verkregen goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten op economische voordelen en risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Indien de verwachte omvang van retouren materieel is, dan verwerkt de rechtspersoon een terugbetalingsverplichting. In samenhang hiermee wordt een actief verwerkt voor de producten die als gevolg van de verwachte retouren weer op voorraad worden genomen.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Projectopbrengsten en projectkosten

De projectopbrengsten en -kosten worden verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten toegerekend en toegewezen kunnen worden en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet.

Inkoopwaarde van de baten

Onder de inkoopwaarde van de baten wordt verstaan de direct aan de geleverde goederen toe te rekenen kosten. Hieronder is tevens begrepen een mutatie in de afwaardering wegens incourantheid van de voorraden.

Uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen kosten die direct met de omzet te maken hebben en worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen in rekening gebrachte kosten van (loon)diensten door derden, inclusief kosten van uitzendkrachten en ingeleend personeel.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenlasten

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en Cito BV zijn vrijwillig aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP (hierna: 'ABP'), een bedrijfstakpensioenfonds dat gericht is op overheid en onderwijs. Het ABP heeft de uitvoering van de pensioenregeling ondergebracht in een zelfstandige uitvoeringsorganisatie: APG Algemene Pensioen Groep N.V.

De pensioenregeling is een 'defined benefit'-regeling op basis van middelloon. De pensioenaanspraken zijn gegarandeerd met voorwaardelijke indexatie. Indexatie van pensioenaanspraken is afhankelijk van de financiële positie van ABP. De aan ABP verschuldigde pensioenpremies worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. De in het boekjaar aan ABP verschuldigde, maar nog niet aan ABP voldane pensioenpremies worden als (pensioen)verplichting op de balans opgenomen. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Stichting Cito en Cito B.V. hebben naast de jaarlijks verschuldigde pensioenpremies geen juridische verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, indien sprake is van een financieel tekort bij ABP. Om deze reden worden alleen de op een periode betrekking hebbende verschuldigde pensioenpremies in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP per 31 december 2023 bedroeg 113,9%.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van immateriële en materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige waardeveranderingen van vaste activa

Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen beoordelen op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Resultaat deelnemingen

Voor deelnemingen, gewaardeerd op nettovermogenswaarde, is het resultaat het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling wordt toegerekend.

In 2023 is de mutatie van de deelnemingswaarde in Open Assessment Technologies S.A. volledig het gevolg van de verkoop van de aandelen door Cito B.V.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden en mutaties op de langlopende schulden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

Vaste activa

1 Immateriële vaste activa

	Kosten van ontwikkeling	Software	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2023			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	9.704.001	5.072.447	14.776.448
Cumulatieve afschrijvingen	-2.073.463	-5.011.121	-7.084.584
Cumulatieve waardevermindering	<u>-1.840.009</u>	-	<u>-1.840.009</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>5.790.529</u>	<u>61.326</u>	<u>5.851.855</u>
Mutaties			
Investerings	1.403.712	2.503.254	3.906.966
Ontvangen subsidies	-	-2.499.920	-2.499.920
Afschrijvingen	-997.003	-23.813	-1.020.816
Desinvesteringen	-4.559.416	-	-4.559.416
Afschrijvingen op desinvesteringen	319.496	-	319.496
Terugneming van waardeverminderingen	<u>1.740.000</u>	-	<u>1.740.000</u>
Saldo mutaties	<u>-2.093.211</u>	<u>-20.479</u>	<u>-2.113.690</u>
Stand per 31 december 2023			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.548.297	7.575.701	14.123.998
Ontvangen subsidies	-	-2.499.920	-2.499.920
Cumulatieve afschrijvingen	-2.750.970	-5.034.934	-7.785.904
Cumulatieve waardevermindering	<u>-100.009</u>	-	<u>-100.009</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>3.697.318</u>	<u>40.847</u>	<u>3.738.165</u>

Voor kosten van ontwikkeling worden afschrijvingspercentages tussen 20% en 33% gehanteerd. Nagekomen investeringen op reeds geactiveerde ontwikkelingskosten worden afgeschreven over de resterende looptijd van het actief. Voor software worden afschrijvingspercentages tussen de 20% en 33% gehanteerd.

Als gevolg van de verkoop van de aandelen in Open Assessment Technologies S.A. door Cito B.V. in 2023 is er per balansdatum geen sprake meer van goodwill en is de goodwill, die reeds volledig was afgeschreven, niet opgenomen in het verloopoverzicht.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
2 Materiële vaste activa		
Gebouwen	14.120.518	14.793.818
Grond	6.703.226	6.703.226
Installaties	1.717.417	2.004.698
Hardware	561.855	680.108
Inventaris	<u>231.860</u>	<u>21.687</u>
	<u>23.334.876</u>	<u>24.203.537</u>

Materiële vaste activa

	Grond	Gebouwen	Installaties	Inventaris	Hardware
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.466.058	6.240.167	2.072.941	6.477.212
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-11.672.240</u>	<u>-4.235.469</u>	<u>-2.051.254</u>	<u>-5.797.104</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>6.703.226</u>	<u>14.793.818</u>	<u>2.004.698</u>	<u>21.687</u>	<u>680.108</u>
Mutaties					
Investeringen	-	180.362	41.409	227.591	166.243
Afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-853.662</u>	<u>-328.690</u>	<u>-17.418</u>	<u>-284.496</u>
Saldo mutaties	<u>-</u>	<u>-673.300</u>	<u>-287.281</u>	<u>210.173</u>	<u>-118.253</u>
Stand per 31 december 2023					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.646.420	6.281.576	2.300.532	6.643.455
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-12.525.902</u>	<u>-4.564.159</u>	<u>-2.068.672</u>	<u>-6.081.600</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>6.703.226</u>	<u>14.120.518</u>	<u>1.717.417</u>	<u>231.860</u>	<u>561.855</u>
				Totaal	
					€

Stand per 1 januari 2023		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs		47.959.604
Cumulatieve afschrijvingen		<u>-23.756.067</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023		<u>24.203.537</u>
Mutaties		
Investeringen		615.605
Afschrijvingen		<u>-1.484.266</u>
Saldo mutaties		<u>-868.661</u>
Stand per 31 december 2023		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs		48.575.209
Cumulatieve afschrijvingen		<u>-25.240.333</u>
Boekwaarde per 31 december 2023		<u>23.334.876</u>

Voor gebouwen worden afschrijvingspercentages tussen 1% en 33% gehanteerd, voor installaties worden afschrijvingspercentages tussen 3% en 20% gehanteerd, voor inventaris worden afschrijvingspercentages tussen 4% en 33% gehanteerd en voor hardware worden afschrijvingspercentages tussen de 1% en 33% gehanteerd.

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw bedraagt voor het boekjaar 2023 € 13.206.000 (boekjaar 2022: €13.341.000).

Stichting Cito verhuurt een deel van het bedrijfspand aan derden, waardoor het gebruiksrecht van het bedrijfspand voor een deel is verstrekt aan de huurder.

Financiële vaste activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
3 Overige deelnemingen		
Deelneming Open Assessment Technologies S.A.	-	1.555.346
Deelneming Woots B.V.	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>1</u>	<u>1.555.347</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Deelneming Woots B.V.		
Stand per 1 januari	1	1
Saldo mutaties	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

Dit betreft de 51%-deelneming in Woots B.V.

Het aandeel van Cito B.V. in het negatieve resultaat 2023 van Woots B.V. bedraagt -/- € 14.259 (2022: -/- € 204.023). De negatieve resultaten van Woots B.V. zijn verwerkt in de nettovermogenswaarde tot nihil. Bij de verwerking van het resultaat is de nettovermogenswaarde doorgezet op de rekening-courant vordering van Cito B.V. op Woots B.V., aangezien deze als onderdeel van de netto-investering is beschouwd.

Het cumulatieve aandeel in het negatief eigen vermogen van Woots B.V. dat niet is verwerkt in de jaarrekening van Cito B.V. bedraagt op 31 december 2023 -/- € 685.897 (2022: € -/- 671.638).

Woots B.V. is gevestigd in Delft.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Deelneming Open Assessment Technologies S.A.		
Stand per 1 januari	1.555.346	1.680.657
Resultaat	-	-125.311
Desinvesteringen	<u>-1.555.346</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>1.555.346</u>

De deelneming in Open Assessment Technologies S.A. is in 2023 geheel verkocht.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€

4 Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen

Vordering op Woots B.V.	<u>473.081</u>	<u>973.081</u>
-------------------------	----------------	----------------

Op 1-1-2020 heeft Cito B.V. een lening (lening I) verstrekt van € 471.081 aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 3,37% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

In 2021 heeft Cito B.V. een lening (lening II) verstrekt van € 102.000 aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 3,37% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

In 2022 is door Cito B.V. een lening (lening III) van € 400.000 verstrekt aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 2,87% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

Ten aanzien van aflossing op de leningen is lening III preferent ten opzichte van leningen I en II. Er zijn geen aanvullende voorwaarden omtrent aflossing opgenomen.

Als zekerheid heeft Cito het eerste pandrecht op de banktegoeden, debiteurenvorderingen, bedrijfsinventaris en eventuele voorraden verkregen.

In 2023 heeft een bijzondere waardevermindering van € 500.000 plaatsgevonden op de verstrekte lening aan Woots B.V.

5 Latente belastingvorderingen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Actieve belastinglatentie		
Stand per 1 januari	659.585	600.460
Verhoging	-	59.125
Afnamen	<u>-53.421</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>606.164</u>	<u>659.585</u>

Voor de per 31 december 2023 resterende compensabele verliezen ter grootte van € 21.463.348 is de huidige inschatting dat een bedrag ad € 2.667.675 gebruikt kan worden. Dit bedrag is gebaseerd op de begrote belastbare resultaten van Cito B.V. gedurende de aankomende 3 jaar, zijnde de periode van de meerjarenbegroting. De contante waarde (3% disconteringsvoet) van de hieruit resulterende verwachte besparing van de vennootschapsbelasting ter grootte van € 606.164 is nu geactiveerd.

Het deel van de compensabele verliezen dat Cito B.V. binnen één jaar verwacht te kunnen gebruiken bedraagt € 532.950

Vlottende activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
6 Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	720.660	1.098.123
Voorraad verpakkingsmateriaal	<u>46.233</u>	<u>58.909</u>
	766.893	1.157.032
Gereed product voorziening incurant	<u>-316.789</u>	<u>-220.931</u>
	<u><u>450.104</u></u>	<u><u>936.101</u></u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Gereed product	720.660	1.098.123
Gereed product voorziening incurant	<u>-316.789</u>	<u>-220.931</u>
	<u><u>403.871</u></u>	<u><u>877.192</u></u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
7 Onderhanden projecten		
Cumulatief totaal verantwoorde projectopbrengsten	<u><u>459.880</u></u>	<u><u>835.380</u></u>

Vorderingen

Vorderingen < 1 jaar

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
8 Handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	2.628.455	2.383.299
Voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	<u>-24.175</u>	<u>-30.520</u>
	<u><u>2.604.280</u></u>	<u><u>2.352.779</u></u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Premies sociale verzekeringen	<u><u>171.121</u></u>	<u><u>46.056</u></u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
10 Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te factureren bedragen	815.000	50.008
Vooruitbetaalde kosten	792.648	621.983
Nog te ontvangen baten	311.993	166.485
Overige overlopende activa	32.104	27.528
Waarborgsom	22.186	41.443
Studiekosten	7.206	9.331
Nog te ontvangen inkoopfacturen	-	8.548
Nettolonen	-	5.956
	<u>1.981.137</u>	<u>931.282</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
11 Liquide middelen		
Schatkistbankieren	15.526.385	13.423.628
Rabobank	6.319.171	949.425
ABN AMRO Bank	<u>1.332</u>	<u>520</u>
	<u>21.846.888</u>	<u>14.373.573</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

12 Groepsvermogen

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
13 Voorzieningen		
Overige voorzieningen	<u>1.312.496</u>	<u>711.485</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	418.119	362.109
Overige voorzieningen	<u>894.377</u>	<u>349.376</u>
	<u>1.312.496</u>	<u>711.485</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening groot onderhoud gebouwen		
Stand per 1 januari	362.109	289.016
Dotatie	<u>107.544</u>	<u>97.246</u>
	469.653	386.262
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	<u>-51.534</u>	<u>-24.153</u>
Stand per 31 december	<u>418.119</u>	<u>362.109</u>

Dit betreft een voorziening voor de gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw waarbij de opbouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan.

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening jubileumuitkering	187.247	179.466
Reorganisatievoorziening	658.799	133.508
Voorziening langdurig zieken	<u>48.331</u>	<u>36.402</u>
	<u>894.377</u>	<u>349.376</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening jubileumuitkering		
Stand per 1 januari	179.466	182.976
Dotatie ten laste van resultaat	<u>9.221</u>	<u>-2.502</u>
	188.687	180.474
Afname ten gunste van resultaat	<u>-1.440</u>	<u>-1.008</u>
Stand per 31 december	<u><u>187.247</u></u>	<u><u>179.466</u></u>

Dit betreft de voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.
De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Reorganisatievoorziening		
Stand per 1 januari	133.508	30.847
Dotatie ten laste van resultaat	<u>658.799</u>	<u>102.661</u>
	792.307	133.508
Afname ten gunste van resultaat	<u>-133.508</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>658.799</u></u>	<u><u>133.508</u></u>

De reorganisatievoorziening is gevormd in het kader van de flexibilisering van Cito B.V.. Dit betreffen aanpassingen in de (basis)structuur van de organisatie om te komen tot een organisatie die snel kan anticiperen op veranderingen en veranderende klantwensen en die producten en diensten levert die aansluiten bij de klantwensen.

De gevormde voorziening heeft betrekking op de kosten van afvloeiing van een deel van de medewerkers.
De voorziening heeft een kortlopend karakter (< 1 jaar).

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	36.402	91.107
Dotatie ten laste van resultaat	<u>21.000</u>	<u>4.462</u>
	57.402	95.569
Afname ten gunste van resultaat	<u>-9.071</u>	<u>-59.167</u>
Stand per 31 december	<u><u>48.331</u></u>	<u><u>36.402</u></u>

De voorziening langdurig zieken is getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekansen en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

14 Schulden aan kredietinstellingen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Leningen o/g		
Lening	<u>3.210.425</u>	<u>3.631.485</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Lening		
Saldo per 1 januari	4.052.545	4.473.605
Aflossing	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
	3.631.485	4.052.545
Kortlopend deel	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Saldo per 31 december	<u>3.210.425</u>	<u>3.631.485</u>

De hoofdsom van de lening (faciliteit B) was € 10.000.000.

De looptijd bedraagt 24 jaar, ingaand per 30 juni 2011.

Aflossing vindt plaats per kwartaal; ca. € 105.000.

Rente: 3-maands-Euribortarief verhoogd met een 3 jaar vaste opslag van 1,85%.

Voor de hypotheek voor het pand zijn er bij aanschaf 2 leningen afgesloten, faciliteit A en B.

Faciliteit A is conform overeenkomst in 2015 afgelost.

Faciliteit B loopt nog.

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrecht van € 25 miljoen, verhoogd met 35% kosten, verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100%-deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clause, een negatieve pledge clause, een material adverse change clause en een no further indebtedness clause.

Naast de reguliere aflossing heeft er in 2020 een aanvullende aflossing ad € 500.000 plaatsgevonden.

Per 1-1-2022 zijn er gewijzigde afspraken voor wat betreft de rente; rente 1,8% per jaar vast voor een periode van 10 jaar.

Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
15 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>421.060</u>	<u>421.060</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
16 Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	<u>2.681.429</u>	<u>2.776.245</u>
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
17 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Crediteuren Woots B.V.	<u>13.915</u>	<u>60.500</u>
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
18 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	1.629.243	1.375.252
Pensioenen	443.999	483.850
Omzetbelasting	<u>99.180</u>	<u>192.154</u>
	<u>2.172.422</u>	<u>2.051.256</u>
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
19 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen bedragen abonnementen	6.735.539	3.496.376
Nog te betalen kosten	1.631.124	1.823.059
Vakantiedagen	1.421.220	1.524.037
Vakantiegeld	1.193.988	1.104.439
Nog te factureren bedragen	1.049.989	608.201
Vooruitontvangen bedragen zonder tegenprestatie	334.080	720.636
SLOA afrekeningen	182.337	-
Overloop CG-leden	282.962	220.473
Reservering reorganisatiekosten	226.169	82.635
Vooruitontvangen examengelden logistieke trajecten	174.052	293.425
Opgebouwde rechten individueel werknemersbudget (IWB)	127.824	106.765
Reservering accountantskosten	103.526	61.995
Ontvangen borgsommen	60.651	60.651
Vooruitontvangen huur	24.469	24.469
Reisvoorschotten medewerkers	7.530	7.533
Nettolonen	<u>-</u>	<u>399</u>
	<u>13.555.460</u>	<u>10.135.093</u>

Egalisaties Wet SLOA en afrekeningen Wet SLOA 2013 (OCW en EZ)

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd. De inzet of de terugbetaling van de egalisatiereserves zal plaatsvinden na goedkeuring van de subsidieafrekening door de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 759.000 (31 december 2022: € 734.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 1.060.000 (31 december 2022: € 1.143.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 2.000 (31 december 2022: € 26.000)

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract Cito B.V.

Per 1 januari 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Cito B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Cito B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 5 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 500.490.

Per 31 december 2022 is de huurovereenkomst stilzwijgend verlengd.

Huurcontract Pondera Consult B.V.

Per 1 oktober 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Pondera Consult B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Pondera Consult B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 10 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd.

De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 200.500 excl. Btw.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake aansprakelijkheidsstellingen

De stichting is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een hypothecaire lening heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito BV en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 3.631.485 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

De stichting vormt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 99.180 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Bankgarantie

Door de vennootschap is een bankgarantie verstrekt:

- € 19.257 ten behoeve van een opdrachtgever op Cyprus.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Als gevolg van de verhuur van een deel van het bedrijfspand aan Pondera Consult B.V. is er sprake van niet in de balans opgenomen activa. De omvang hiervan is onderstaand gespecificeerd rekening houdend met de looptijd van de overeenkomsten.

- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 363.000 (31 december 2022: € 294.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 2.813.000 (31 december 2022: € 1.175.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 494.000 (31 december 2022: € 514.000)

Informatieverschaffing over operationele leases

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

- minimale leasebetalingen 2023: € 146.000

Indien in de vermelde leasebetalingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€

Opbrengsten Wet SLOA

Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	<u>41.516.615</u>	<u>33.738.456</u>
---	-------------------	-------------------

De opbrengsten vallen onder de categorie dienstverlening. De opbrengst is alleen in Nederland gerealiseerd.

De belangrijkste prestatieverplichting voor Stichting Cito betreft de ontwikkeling van centrale toetsen en examens in opdracht voor het ministerie van OCW. De verleende instellingssubsidie voor 2023 bedraagt € 33 mln.

Toerekening van de omzet vindt plaats op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€

21 Opbrengsten marktactiviteiten

Omzet toetsproducten	14.977.110	10.757.565
Omzet projecten	11.919.139	10.790.297
Omzet overige producten en diensten	<u>742.525</u>	<u>551.891</u>
	<u>27.638.774</u>	<u>22.099.753</u>

De opbrengsten zijn overwegend (meer dan 90%) in Nederland behaald.

Voor Cito B.V. zijn op basis van de omzet een aantal belangrijke typen prestatieverplichtingen te identificeren.

Dit betreffen prestatieverplichtingen die voortvloeien uit de levering van digitale producten in de vorm van licenties. De opbrengsten bedragen € 11,1 mln. in 2023 (2022: € 7,6 mln.) en worden lineair toegerekend aan de periode waarin de dienstverlening plaatsvindt.

Daarnaast levert Cito B.V. fysieke producten uit voorraad. De opbrengsten bedragen € 3,2 mln. in 2023 (2022: € 2,7 mln.) en worden toegerekend aan de periode waarin de levering plaatsvindt.

De resterende opbrengsten uit levering van toetsproducten bedragen € 0,6 mln. (2022: € 0,5 mln.). Deze opbrengsten kennen afwijkende prestatieverplichtingen en zijn afzonderlijk als niet-significant te typeren.

Verder bestaan er prestatieverplichtingen die voortvloeien uit specifieke projecten voor derden (bijv. consultancy, training en constructie van examens). De opbrengsten bedragen € 10,3 mln. in 2023 (2022: € 8,4 mln.) en worden toegerekend op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

Daarnaast organiseert Cito B.V. de logistiek rondom een aantal examentrajecten. De opbrengst bedraagt € 1,6 mln. in 2023 (2022: € 2,4 mln.) en toerekening vindt plaats op basis van het aantal afgenomen examens.

Er is geen sprake van opbrengsten die betrekking hebben op de ruil van goederen of diensten en er is geen sprake van geactiveerde kosten van het verkrijgen van een overeenkomst.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
22 Inkoopwaarde van de baten		
Inkoopwaarde baten	<u>1.039.935</u>	<u>551.930</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
23 Overige opbrengsten		
Opbrengst huur	225.648	212.247
Opbrengst servicekosten	<u>127.454</u>	<u>79.624</u>
	<u>353.102</u>	<u>291.871</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

24 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten		
Kosten uitbesteed werk	<u>16.630.181</u>	<u>12.280.857</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

25 Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen		
Lonen	33.970.337	27.260.823
Pensioenlasten	3.756.637	4.225.858
Sociale lasten	4.599.903	4.034.120
Overige personeelsbeloningen	<u>2.196.256</u>	<u>1.365.204</u>
	<u>44.523.133</u>	<u>36.886.005</u>

Gedurende 2022 heeft Cito B.V. gebruik gemaakt van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), zijnde NOW 3.2. De beschikte NOW-subsidies zijn verantwoord als bate in de lonen en salarissen.

De Vennootschap heeft in 2022 de volgende NOW-subsidies verwerkt:

* Een vermindering van de subsidie op basis van regeling NOW 3.2 als gevolg van de definitieve aanvraag en accountantscontrole ten bedrage van totaal € 87.635.

Bezoldiging bestuurders

De beloning van de bestuurders van de Stichting heeft in 2023 € 443.000 (2022: € 389.000) bedragen. Hiervan is in 2023 € 261.000 (2022: € 229.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2023 € 126.000 (2022: € 107.000) bedragen. Hiervan is in 2023 € 74.000 (2022: € 63.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

26 Afschrijvingen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingen immateriële vaste activa	1.020.816	944.614
Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>1.484.266</u>	<u>1.527.831</u>
	<u>2.505.082</u>	<u>2.472.445</u>

Afschrijvingen immateriële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingskosten van ontwikkelde immateriële vaste activa	997.003	918.189
Afschrijvingskosten software	<u>23.813</u>	<u>26.425</u>
	<u>1.020.816</u>	<u>944.614</u>

Afschrijvingen materiële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingskosten gebouwen	853.662	837.523
Afschrijvingskosten overige vaste middelen	284.496	353.733
Afschrijvingskosten installaties	328.690	326.590
Afschrijvingskosten inventaris	<u>17.418</u>	<u>9.991</u>
	1.484.266	1.527.837
Boekwinst inventaris	<u>-</u>	<u>-6</u>
	<u>1.484.266</u>	<u>1.527.831</u>

27 Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa	<u>-</u>	<u>1.740.000</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
28 Overige bedrijfskosten		
Huisvestingskosten	1.940.365	1.206.860
Exploitatie- en machinekosten	155.518	155.975
Verkoopkosten	174.203	105.309
Autokosten	196.039	182.282
Kantoorkosten	2.278.908	1.239.393
Algemene kosten	132.048	174.835
Productiegerelateerde kosten	<u>1.138.785</u>	<u>2.946.988</u>
	<u><u>6.015.866</u></u>	<u><u>6.011.642</u></u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
29 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rente vorderingen deelnemingen	45.746	38.143
Overige rentebaten	4.155	22.508
Ontvangen bankrente	382.459	17.039
Rente belastingen	<u>-</u>	<u>800</u>
	<u><u>432.360</u></u>	<u><u>78.490</u></u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
30 Rentelasten en soortgelijke kosten		
Betaalde bankrente	71.059	78.743
Overige rentelasten	<u>10.435</u>	<u>2.764</u>
	<u><u>81.494</u></u>	<u><u>81.507</u></u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
31 Belastingen over de winst of het verlies		
Latente belastingen	<u><u>-53.421</u></u>	<u><u>59.125</u></u>

De effectieve belastingdruk betreft de belastingdruk uitgedrukt als percentage van het resultaat voor belastingen exclusief het resultaat na belastingen uit deelnemingen. De effectieve belastingdruk in 2023 bedraagt 4,9% (2022: -/- 3,0%). Ten opzichte van de nominale belastingdruk van 25,8% (2022: 25,8%) wordt het verschil in 2023 veroorzaakt doordat de mutatie van de belastinglatentie, evenals in 2022, volledig is veroorzaakt door Cito B.V.. Stichting Cito is voor haar activiteiten vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€

32 Aandeel in resultaat deelnemingen

Resultaat deelneming Open Assessment Technologies S.A.

<u>775.299</u>	<u>-125.311</u>
----------------	-----------------

Overige toelichtingen

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>457,70</u>	<u>446,40</u>
Totaal van gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>457,70</u></u>	<u><u>446,40</u></u>

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2023

(na voorstel resultaatbestemming)

Activa

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
Vaste activa					
<i>Immateriële vaste activa</i>					
Kosten van ontwikkeling	33	75.153		142.467	
Software		<u>40.847</u>		<u>61.326</u>	
			116.000		203.793
<i>Materiële vaste activa</i>					
	34		23.331.880		24.198.139
<i>Financiële vaste activa</i>					
	35		<u>2.183.826</u>		<u>3.061.136</u>
Som der vaste activa			<u>25.631.706</u>		<u>27.463.068</u>
Vlottende activa					
<i>Onderhanden projecten</i>					
	36		61.851		97.452
<i>Vorderingen</i>					
Handelsdebiteuren	37	526.619		398.764	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	38	1.986.744		2.466.018	
Belastingen en premies sociale	39				
verzekeringen		164.448		17.920	
Overige vorderingen en overlopende activa	40	<u>1.001.909</u>		<u>514.344</u>	
			3.679.720		3.397.046
<i>Liquide middelen</i>					
	41		<u>15.527.595</u>		<u>13.423.628</u>
Som der vlottende activa			<u>19.269.166</u>		<u>16.918.126</u>
Totaal activazijde					
			<u>44.900.872</u>		<u>44.381.194</u>

Passiva

		<u>31-12-2023</u>		<u>31-12-2022</u>	
		€	€	€	€
Stichtingsvermogen	42				
Wettelijke reserves	43	75.153		1.362.541	
Bestemmingsfond OCW		3.102.564		2.953.891	
Statutaire bestemmingsreserve		14.381.616		14.381.616	
Overige reserves	44	<u>14.739.157</u>		<u>14.233.404</u>	
			32.298.490		32.931.452
Vorzieningen	45		538.759		583.600
Langlopende schulden	46		3.210.425		3.631.485
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	47	421.060		421.060	
Schulden aan leveranciers	48	1.920.692		1.534.444	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	49				
		1.482.551		1.440.379	
Overige schulden en overlopende passiva	50	<u>5.028.895</u>		<u>3.838.774</u>	
			8.853.198		7.234.657
Totaal passivazijde			<u><u>44.900.872</u></u>		<u><u>44.381.194</u></u>

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2022</u>
	€	€	€
Opbrengsten Wet SLOA			
Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	51 41.516.615	40.958.782	33.738.456
	<u>41.516.615</u>	<u>40.958.782</u>	<u>33.738.456</u>
Opbrengsten marktactiviteiten			
Overige opbrengsten	52 1.716.019	1.049.873	1.637.966
	53 1.053.555	1.021.754	992.324
	<u>2.769.574</u>	<u>2.071.627</u>	<u>2.630.290</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>44.286.189</u>	<u>43.030.409</u>	<u>36.368.746</u>
Lasten			
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	54 6.000.349	7.402.184	5.602.392
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	55 31.293.476	29.317.405	24.467.597
Afschrijvingen	56 1.572.991	1.645.306	1.619.167
Overige bedrijfskosten	57 5.501.877	5.601.568	4.762.255
Totaal van som der kosten	<u>44.368.693</u>	<u>43.966.463</u>	<u>36.451.411</u>
Totaal van bedrijfsresultaat	-82.504	-936.054	-82.665
Financiële baten en lasten	58 326.852	-140.000	-39.150
Totaal van resultaat	244.348	-1.076.054	-121.815
Aandeel in resultaat deelnemingen	59 -877.310	-	-3.760.187
Totaal van netto resultaat	<u>-632.962</u>	<u>-1.076.054</u>	<u>-3.882.002</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Kaderregeling OCW, SZW en VWS, het Besluit vaststelling beleidskader SLOA, de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de netto vermogenswaarde in overeenstemming met de betreffende paragraaf van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Activa

Vaste activa

33 Immateriële vaste activa

	Kosten van ontwikkeling	Software	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2023			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	336.263	4.918.319	5.254.582
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-193.796</u>	<u>-4.856.993</u>	<u>-5.050.789</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>142.467</u>	<u>61.326</u>	<u>203.793</u>
Mutaties			
Investeringen	-	2.503.254	2.503.254
Ontvangen subsidies	-	-2.499.920	-2.499.920
Afschrijvingen	<u>-67.314</u>	<u>-23.813</u>	<u>-91.127</u>
Saldo mutaties	<u>-67.314</u>	<u>-20.479</u>	<u>-87.793</u>
Stand per 31 december 2023			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	336.263	7.421.573	7.757.836
Ontvangen subsidies	-	-2.499.920	-2.499.920
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-261.110</u>	<u>-4.880.806</u>	<u>-5.141.916</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>75.153</u>	<u>40.847</u>	<u>116.000</u>

Voor de kosten van ontwikkeling wordt een afschrijvingspercentage van 20% gehanteerd. Voor software worden afschrijvingspercentages tussen de 20% en 33% gehanteerd.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
34 Materiële vaste activa		
Gebouwen	14.120.518	14.793.818
Grond	6.703.226	6.703.226
Installaties	1.717.417	2.004.698
Hardware	561.139	677.243
Inventaris	<u>229.580</u>	<u>19.154</u>
	<u>23.331.880</u>	<u>24.198.139</u>

Materiële vaste activa

	Grond	Gebouwen	Installaties	Inventaris	Hardware
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.466.058	6.240.167	2.052.473	6.216.303
Cumulatieve afschrijvingen	-	-11.672.240	-4.235.469	-2.033.319	-5.539.060
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>6.703.226</u>	<u>14.793.818</u>	<u>2.004.698</u>	<u>19.154</u>	<u>677.243</u>
Mutaties					
Investeringen	-	180.362	41.409	227.591	166.243
Afschrijvingen	-	-853.662	-328.690	-17.165	-282.347
Saldo mutaties	-	<u>-673.300</u>	<u>-287.281</u>	<u>210.426</u>	<u>-116.104</u>
Stand per 31 december 2023					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.646.420	6.281.576	2.280.064	6.382.546
Cumulatieve afschrijvingen	-	-12.525.902	-4.564.159	-2.050.484	-5.821.407
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>6.703.226</u>	<u>14.120.518</u>	<u>1.717.417</u>	<u>229.580</u>	<u>561.139</u>
					Totaal
					€

Stand per 1 januari 2023	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	47.678.227
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-23.480.088</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>24.198.139</u>
Mutaties	
Investeringen	615.605
Afschrijvingen	<u>-1.481.864</u>
Saldo mutaties	<u>-866.259</u>
Stand per 31 december 2023	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	48.293.832
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-24.961.952</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>23.331.880</u>

Voor gebouwen worden afschrijvingspercentages tussen 1% en 33% gehanteerd, voor installaties worden afschrijvingspercentages tussen 3% en 20% gehanteerd, voor inventaris worden afschrijvingspercentages tussen 4% en 33% gehanteerd en voor hardware worden afschrijvingspercentages tussen de 1% en 33% gehanteerd.

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw bedraagt voor het boekjaar 2023 € 13.206.000 (boekjaar 2022: € 13.341.000).

Stichting Cito verhuurt een deel van het bedrijfspand aan derden, waardoor het gebruiksrecht van het bedrijfspand voor een deel is verstrekt aan de huurder.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
35 Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	<u>2.183.826</u>	<u>3.061.136</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Deelneming Cito B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	3.061.136	6.821.323
Resultaat	<u>-877.310</u>	<u>-3.760.187</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>2.183.826</u>	<u>3.061.136</u>

Dit betreft de 100% deelneming in Cito B.V. te Arnhem.

Plottende activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
36 Onderhanden projecten		
Cumulatief totaal verantwoorde projectopbrengsten	<u>61.851</u>	<u>97.452</u>

Vorderingen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
37 Handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>526.619</u>	<u>398.764</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
38 Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Rekening-courant Cito B.V.	<u>1.986.744</u>	<u>2.466.018</u>

Over de gemiddelde rekening-courant verhouding met Cito BV is een rente in rekening gebracht gelijk aan het gemiddeld 'EURIBOR rentetarief 12 maanden' van de maanden januari en december, vermeerderd met 0,25 procentpunt. De rente kan echter nooit lager zijn dan 0%. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
39 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Premies sociale verzekeringen	<u>164.448</u>	<u>17.920</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
40 Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	720.543	426.473
Nog te ontvangen baten	250.090	55.270
Overige overlopende activa	18.030	15.058
Waarborgsom	12.186	12.186
Studiekosten	1.060	-
Nettolonen	-	5.357
	<u>1.001.909</u>	<u>514.344</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
41 Liquide middelen		
Schatkistbankieren	15.526.385	13.423.628
Rabobank	<u>1.210</u>	<u>-</u>
	<u>15.527.595</u>	<u>13.423.628</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

42 Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Wettelijke reserves	Bestemmingsfond OCW	Statutaire bestemmingsreserve	Overige reserves	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	1.362.541	2.953.891	14.381.616	14.233.404	32.931.452
Mutatie uit resultaatverdeling	-	148.673	-	-	148.673
Uit resultaatverdeling	-	-	-	-632.962	-632.962
Wettelijke reserve deelnemingen	-1.220.075	-	-	-	-1.220.075
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling	-67.313	-	-	-	-67.313
Vrijval ten gunste van algemene reserve	-	-	-	1.138.715	1.138.715
Stand per 31 december 2023	<u>75.153</u>	<u>3.102.564</u>	<u>14.381.616</u>	<u>14.739.157</u>	<u>32.298.490</u>

Bestemmingsfonds OCW

Op grond van paragraaf 8.5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vormt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling een egalisereserve als bedoeld in artikel 4:72 van de Algemene wet bestuursrecht. De egalisereserve bedraagt ten hoogste 10 procent van het totaal van de over het laatste kalenderjaar verleende subsidie door het Ministerie van OCW dan wel ten hoogste een lager percentage dat door de minister van OCW bij de beschikking tot verlening is bepaald. De egalisereserve bedraagt ten laagste € 0. De egalisereserve wordt uitsluitend besteed aan de taken, bedoeld in artikel 3 van de wet SLOA 2013. De egalisereserve wordt gevormd door een toevoeging bij een positief eindresultaat op de instellingssubsidie. Het eindresultaat is de verleende subsidie verminderd met de werkelijke kosten. Voor zover het voor de toevoeging beschikbare bedrag hoger is dan de maximale toevoeging, wordt dat bedrag bij de vaststelling in mindering gebracht op de subsidie en in de jaarrekening onder de kortlopende schulden verantwoord.

Statutaire bestemmingsreserve

Op grond van de bestuurlijke afspraken tussen het Ministerie van OCW en Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling van juli 2013, dient de stichting een statutaire bestemmingsreserve in haar statuten op te nemen. De overeengekomen bestedingsdoelen zijn gekoppeld aan de volgende statutaire doelstellingen van de stichting:

- Het meten en volgen van menselijke mogelijkheden en ontwikkelingen
- Het bevorderen van de objectieve beoordeling van door leerlingen, studenten en cursisten verworven kennis, inzicht en vaardigheden alsmede het uitvoeren van advies- en consultancydiensten.

De statuten zijn in concept aangepast naar aanleiding van de bestuurlijke afspraken.

Bestemming van het resultaat

Op grond van paragraaf 8.5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS wordt het resultaat van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling bestemd binnen het eigen vermogen.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
43 Wettelijke reserves		
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling	75.153	142.466
Wettelijke reserve deelnemingen	-	<u>1.220.075</u>
	<u>75.153</u>	<u>1.362.541</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling		
Stand per 1 januari	142.466	209.780
Onttrekking	<u>-67.313</u>	<u>-67.314</u>
Stand per 31 december	<u>75.153</u>	<u>142.466</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Wettelijke reserve Cito B.V.		
Stand per 1 januari	1.220.075	1.345.386
Mutatie	<u>-1.220.075</u>	<u>-125.311</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>1.220.075</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Bestemmingsfonds OCW		
Stand per 1 januari	2.953.891	3.116.312
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>148.673</u>	<u>-162.421</u>
Totaal	<u>3.102.564</u>	<u>2.953.891</u>

Statutaire bestemmingsreserve

In de statutaire bestemmingsreserve hebben in 2022 en 2023 geen mutaties plaatsgevonden.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
44 Overige reserves		
Stand per 1 januari	14.233.404	17.760.360
Uit resultaatverdeling	-632.962	-3.882.002
Overboekingen	<u>1.138.715</u>	<u>355.046</u>
Stand per 31 december	<u>14.739.157</u>	<u>14.233.404</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
45 Voorzieningen		
Overige voorzieningen	<u>538.759</u>	<u>583.600</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	418.119	362.109
Overige voorzieningen	<u>120.640</u>	<u>221.491</u>
	<u>538.759</u>	<u>583.600</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening groot onderhoud gebouwen		
Stand per 1 januari	362.109	289.016
Dotatie	<u>107.544</u>	<u>97.246</u>
	469.653	386.262
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	<u>-51.534</u>	<u>-24.153</u>
Stand per 31 december	<u>418.119</u>	<u>362.109</u>

Dit betreft een voorziening voor de gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw waarbij de opbouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan.

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening jubileumuitkering	120.640	111.419
Reorganisatievoorziening	-	101.001
Voorziening langdurig zieken	<u>-</u>	<u>9.071</u>
	<u>120.640</u>	<u>221.491</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening jubileumuitkering		
Stand per 1 januari	111.419	113.921
Dotatie ten laste van resultaat	<u>9.221</u>	<u>-2.502</u>
Stand per 31 december	<u><u>120.640</u></u>	<u><u>111.419</u></u>

Dit betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.
De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Reorganisatievoorziening		
Stand per 1 januari	101.001	-
Dotatie ten laste van resultaat	<u>-</u>	<u>101.001</u>
	101.001	101.001
Afname ten gunste van resultaat	<u>-101.001</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>101.001</u></u>

De reorganisatievoorziening is gevormd in het kader van de flexibilisering van Cito B.V.. Dit betreffen aanpassingen in de (basis)structuur van de organisatie om te komen tot een organisatie die snel kan anticiperen op veranderingen en veranderende klantwensen en die producten en diensten levert die aansluiten bij de klantwens. De gevormde voorziening heeft betrekking op de kosten van afvloeiing van een deel van de medewerkers.
De voorziening heeft een kortlopend karakter (< 1 jaar).

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	9.071	68.238
Afname ten gunste van resultaat	<u>-9.071</u>	<u>-59.167</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>9.071</u></u>

De voorziening langdurig zieken is getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.
Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekans en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

46 Langlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen		
Leningen o/g	<u>3.210.425</u>	<u>3.631.485</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Lening		
Saldo per 1 januari	4.052.545	4.473.605
Aflossing	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
	3.631.485	4.052.545
Kortlopend deel	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Saldo per 31 december	<u>3.210.425</u>	<u>3.631.485</u>

De hoofdsom van de lening (faciliteit B) was € 10.000.000.

De looptijd bedraagt 24 jaar, ingaand per 30 juni 2011.

Aflossing vindt plaats per kwartaal; ca. € 105.000.

Rente: 3-maands-Euribortarief verhoogd met een 3 jaar vaste opslag van 1,85%.

Voor de hypotheek voor het pand zijn er bij aanschaf 2 leningen afgesloten, faciliteit A en B.

Faciliteit A is conform overeenkomst in 2015 afgelost.

Faciliteit B loopt nog.

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrecht van € 25 miljoen, verhoogd met 35% kosten, verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100%-deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clause, een negatieve pledge clause, een material adverse change clause en een no further indebtedness clause.

Naast de reguliere aflossing heeft er in 2020 een aanvullende aflossing ad € 500.000 plaatsgevonden.

Per 1-1-2022 zijn er gewijzigde afspraken voor wat betreft de rente; rente 1,8% per jaar vast voor een periode van 10 jaar.

Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
47 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>421.060</u>	<u>421.060</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
48 Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	<u>1.920.692</u>	<u>1.534.444</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
49 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	1.073.260	923.054
Pensioenen	310.111	325.171
Omzetbelasting	<u>99.180</u>	<u>192.154</u>
	<u>1.482.551</u>	<u>1.440.379</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
50 Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiedagen	1.127.777	1.181.337
Nog te factureren bedragen	1.049.989	608.201
Nog te betalen kosten	1.018.133	817.432
Vakantiegeld	834.173	729.187
Overloop CG-leden	282.962	220.473
Opgebouwde rechten individueel werknemersbudget (IWB)	118.709	95.385
Reservering accountantskosten	103.526	61.995
Ontvangen borgsommen	60.651	60.651
Vooruitontvangen huur	24.469	24.469
Reservering reorganisatiekosten	226.169	39.524
Studiekosten	-	120
SLOA afrekeningen	<u>182.337</u>	<u>-</u>
	<u>5.028.895</u>	<u>3.838.774</u>

Egalisaties Wet SLOA en afrekeningen Wet SLOA 2013 (OCW en EZ)

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd. De inzet of de terugbetaling van de egalisatiereserves zal plaatsvinden na goedkeuring van de subsidieafrekening door de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 586.000 (31 december 2022: € 636.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 612.000 (31 december 2022: € 777.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 0 (31 december 2022: € 0)

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract Cito B.V.

Per 1 januari 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Cito B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Cito B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 5 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 500.490. Per 31 december 2022 is de huurovereenkomst stilzwijgend verlengd.

Huurcontract Pondera Consult B.V.

Per 1 oktober 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Pondera Consult B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Pondera Consult B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 10 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 200.500 excl. Btw.

Informatieverschaffing over niet uit de balans blijvende verplichtingen ten behoeve van groepsmaatschappijen

De stichting is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een hypothecaire lening heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito BV en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 3.631.485 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

De stichting vormt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 99.180 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Bankgarantie

Door de vennootschap is een bankgarantie verstrekt:

- € 19.257 ten behoeve van een opdrachtgever op Cyprus.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Als gevolg van de verhuur van een deel van het bedrijfspand aan Pondera Consult B.V. en Cito B.V. is er sprake van niet in de balans opgenomen activa. De omvang hiervan is onderstaand gespecificeerd rekening houdend met de looptijd van de overeenkomsten.

- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 963.000 (31 december 2022: € 994.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 5.212.000 (31 december 2022: € 3.976.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 494.000 (31 december 2022: € 1.214.000)

Informatieverschaffing over operationele leases

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

- minimale leasebetalingen 2023: € 57.000

Indien in de vermelde leasebetalingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2023</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€	€

Opbrengsten Wet SLOA

Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	<u>41.516.615</u>	<u>40.958.782</u>	<u>33.738.456</u>
---	-------------------	-------------------	-------------------

De opbrengsten vallen onder de categorie dienstverlening. De opbrengst is alleen in Nederland gerealiseerd.

De belangrijkste prestatieverplichting voor Stichting Cito betreft de ontwikkeling van centrale toetsen en examens in opdracht voor het ministerie van OCW. De verleende instellingsubsidie voor 2023 bedraagt € 33 mln.

Toerekening van de omzet vindt plaats op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

Omschrijving	Verplichtingnummer	Ontvangen middelen t/m 2023 x € 1.000	Inzet middelen voorgaand jaar x € 1.000	Totaal budget x € 1.000	In te zetten in 2024 x € 1.000	Niet verrichte werkzaamheden x € 1.000	Realisatie totale kosten x € 1.000	Te verrekenen voorschot x € 1.000	Resultaat X € 1.000	
Instelling	VO/560145025	22.085	-	22.085	-	-	23.452	-	-765	
	VO/560145025	4.173	-	4.173	-	-	3.780	-	510	
	VO/560145025	2.421	-	2.421	-	-	2.626	-	-121	
	VO/560145025	832	-	832	-	-	573	-	286	
	VO/560145025	830	-	830	-	-	540	-	295	
	VO/560145025	1.731	-	1.731	-	-	1.853	-	-57	
	Totaal VO/560145025	32.072	-	32.072	-	-	32.824	-	149	
Project	VO/560124032	205	10	215	1	-	207	-	-	
	VO/560127318	699	39	738	-	-	681	77	-	
	VO/560146337	743	-	743	-	200	548	10	-	
	VO/560143430	2.000	559	2.559	-54	-	2.054	-	-	
	VO/560162983	209	-	209	35	-	180	-	-	
	VO/560166254	4.725	-	4.725	-	-	4.868	-143	-	
	VO 560166603	16	-	16	5	-	11	-	-	
	Totaal VO/560124032-560166603	8.598	608	9.206	-13	200	8.550	-56	-	
	OCW Totaal		40.670	608	41.278	-13	200	41.374	-56	149
	Totaal		40.670	608	41.278	-13	200	41.374	-56	149

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2023</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€	€

52 Opbrengsten marktactiviteiten

Omzet overige producten en diensten	721.276	-	549.176
Intercompany transacties	<u>994.743</u>	<u>1.049.873</u>	<u>1.088.790</u>
	<u>1.716.019</u>	<u>1.049.873</u>	<u>1.637.966</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2023</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
€	€	€

53 Overige opbrengsten

Opbrengst huur	756.375	756.376	742.974
Opbrengst servicekosten	<u>297.180</u>	<u>265.378</u>	<u>249.350</u>
	<u>1.053.555</u>	<u>1.021.754</u>	<u>992.324</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
54 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten			
Kosten uitbesteed werk	<u>6.000.349</u>	<u>7.402.184</u>	<u>5.602.392</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
55 Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen			
Lonen	24.237.701	22.456.570	17.978.139
Overige personeelsbeloningen	1.303.627	998.643	1.002.983
Pensioenlasten	2.599.088	2.856.621	2.786.257
Sociale lasten	<u>3.153.060</u>	<u>3.005.571</u>	<u>2.700.218</u>
	<u>31.293.476</u>	<u>29.317.405</u>	<u>24.467.597</u>

Bezoldiging topfunctionarissen

	<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Bezoldiging bestuurders	261.000	229.000
	<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Bezoldiging commissarissen	74.000	63.000

De beloning van de bestuurders van de Stichting heeft in 2023 € 443.000 (2022: € 389.000) bedragen. Hiervan is in 2023 € 261.000 (2022: € 229.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2023 € 126.000 (2022: € 107.000) bedragen. Hiervan is in 2023 € 74.000 (2022: € 63.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
56 Afschrijvingen			
Afschrijvingen immateriële vaste activa	91.127	23.813	93.738
Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>1.481.864</u>	<u>1.621.493</u>	<u>1.525.429</u>
	<u>1.572.991</u>	<u>1.645.306</u>	<u>1.619.167</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
Afschrijvingen immateriële vaste activa			
Afschrijvingskosten van ontwikkelde immateriële vaste activa	67.314	-	67.313
Afschrijvingskosten software	<u>23.813</u>	<u>23.813</u>	<u>26.425</u>
	<u>91.127</u>	<u>23.813</u>	<u>93.738</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingskosten gebouwen	853.662	844.134	837.523
Afschrijvingskosten overige vaste middelen	282.347	371.235	351.584
Afschrijvingskosten installaties	328.690	323.864	326.590
Afschrijvingskosten inventaris	<u>17.165</u>	<u>82.260</u>	<u>9.738</u>
	1.481.864	1.621.493	1.525.435
Boekwinst inventaris	-	-	-6
	<u>1.481.864</u>	<u>1.621.493</u>	<u>1.525.429</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
57 Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	1.413.918	889.133	846.581
Exploitatie- en machinekosten	104.346	131.000	136.901
Verkoopkosten	100.534	109.070	64.214
Autokosten	66.397	63.075	72.394
Kantoorkosten	2.251.090	1.958.153	1.208.853
Algemene kosten	611.518	1.480.936	743.221
Productiegerelateerde kosten	<u>954.074</u>	<u>970.201</u>	<u>1.690.091</u>
	<u>5.501.877</u>	<u>5.601.568</u>	<u>4.762.255</u>

Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

2023

	<u>Pricewater- houseCoopers Accountants N.V.</u>	<u>Overig Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk</u>	<u>Totaal</u>
Controle van de jaarrekening	236.516	-	236.516
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal	<u>236.516</u>	<u>-</u>	<u>236.516</u>

2022

	<u>Pricewater- houseCoopers Accountants N.V.</u>	<u>Overig Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk</u>	<u>Totaal</u>
Controle van de jaarrekening	229.367	-	229.367
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal	<u>229.367</u>	<u>-</u>	<u>229.367</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2023 en voorgaande jaren, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

<u>Realisatie 2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>Realisatie 2022</u>
€	€	€

58 Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	397.911	-	42.357
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>-71.059</u>	<u>-140.000</u>	<u>-81.507</u>
	<u>326.852</u>	<u>-140.000</u>	<u>-39.150</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Ontvangen bankrente	382.459	-	21.032
Rente vorderingen groepsmaatschappijen	11.297	-	20.525
Rente belastingen	-	-	800
Overige rentebaten	4.155	-	-
	<u>397.911</u>	<u>-</u>	<u>42.357</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
Rentelasten en soortgelijke kosten			
Betaalde bankrente	71.059	140.000	78.743
Overige rentelasten	-	-	2.764
	<u>71.059</u>	<u>140.000</u>	<u>81.507</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u> €	<u>Begroting</u> <u>2023</u> €	<u>Realisatie</u> <u>2022</u> €
59 Aandeel in resultaat deelnemingen			
Resultaat deelneming Cito B.V.	<u>-877.310</u>	<u>-</u>	<u>-3.760.187</u>

WNT-verantwoording 2023 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

De WNT is van toepassing op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Het voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	dr. S. Wools	mr. A.T.M. Weijers
Functiegegevens	Voorzitter RvB / CEO	Lid RvB / COO
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 198.288	€ 198.384
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.933	€ 22.911
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 221.221</i>	<i>€ 221.295</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 221.221	€ 221.295
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	dr. S. Wools	mr. A.T.M. Weijers	drs. A.F.S. Blok
Functiegegevens	N.v.t.	Lid RvB / COO	Voorzitter RvB / CEO
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	01/01 – 31/12	01/01 – 14/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	N.v.t.	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.	€ 191.160	€ 150.937
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	€ 24.492	€ 18.904
<i>Subtotaal</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>€ 215.652</i>	<i>€ 169.841</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	€ 216.000	€ 169.841
Bezoldiging	N.v.t.	€ 215.652	€ 169.841

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	V. van der Chijs	mr. drs. T.S.M. van Schie	Prof. dr. H. Hoijtink
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 24.659	€ 16.854	€ 16.854
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 24.659	€ 16.854	€ 16.854
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	V. van der Chijs	mr. drs. T.S.M. van Schie	Prof. dr. H. Hoijtink
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	18/2 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 20.679	€ 16.512	€ 16.457
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	€ 28.139	€ 21.600	€ 21.600

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	mr. F. Belhirsch	drs. C.H. Dubbelboer RA	drs. D. van Kelle
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 16.854	€ 16.854	€ 16.854
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.854	€ 16.854	€ 16.854
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	mr. F. Belhirsch	drs. C.H. Dubbelboer RA	drs. D. van Kelle
Functiegegevens	N.v.t.	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	N.v.t.	€ 16.464	€ 16.512
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	€ 21.600	€ 21.600

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	drs. R.L. Azimullah	mr. J.G.J.M. de Zwaan	Prof. dr. W.D. ten Have
Funcctiegegevens	Lid	N.v.t.	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 16.854	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.300	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.854	N.v.t.	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	drs. R.L. Azimullah	mr. J.G.J.M. de Zwaan	Prof. dr. W.D. ten Have
Funcctiegegevens	N.v.t.	Voorzitter	Vice-voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	01/01 – 19/2	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	N.v.t.	€ 3.393	€ 16.512
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	€ 4.438	€ 21.600

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overige toelichtingen

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>Realisatie</u> <u>2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2022</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>290,00</u>	<u>271,90</u>
Totaal van gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>290,00</u></u>	<u><u>271,90</u></u>

Arnhem,
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

dr. S. Wools, voorzitter

mr. A.T.M. Weijers, lid

Arnhem, 22 mei 2024

Ondertekening commissarissen:

mr. V. van der Chijs (voorzitter)

drs. R. Azimullah

mr. F. Belhirsch

drs. C.H. Dubbelboer RA

dr. E.M.R. van der Heijden

prof. dr. H. Hoijtink

Overige gegevens

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

In de statuten van Stichting Cito zijn geen specifieke bepalingen opgenomen ten aanzien van de resultaatbestemming.

In het kader van de geconsolideerde jaarrekening is hieronder de bepaling inzake de statutaire winstbestemming van Cito B.V. opgenomen.

Zolang de twee statutaire reserves nog niet het maximale niveau hebben behaald zal de winst die in het laatste verstreken boekjaar is behaald, worden toegevoegd aan deze reserves in een door het Bestuur vast te stellen verhouding. Van de winst die resteert na een dergelijke toevoeging kan de Algemene Vergadering een bedrag toevoegen aan de overige reserves. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering. (artikel 25 Winst en Verlies: reserves, Statuten Cito B.V.)